

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Strategia Rozwoju Gminy Skulsk na lata 2014-2020

Skulsk, 27.06.2014 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

1.	Wprowadzenie.....	3
2.	Metodologia tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Skulsk na lata 2014-2020.....	3
3.	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej.....	3
3.1.	Informacje ogólne.....	3
3.1.1.	Położenie i uwarunkowania administracyjne.....	3
3.1.2.	Historia.....	3
3.1.3.	Zagospodarowanie przestrzenne.....	3
3.1.4.	Kultura i dziedzictwo kulturowe.....	3
3.2.	Społeczeństwo.....	3
3.2.1.	Demografia.....	3
3.2.2.	Bezpieczeństwo publiczne.....	3
3.2.3.	Edukacja, oświata i sport.....	3
3.2.4.	Opieka zdrowotna.....	3
3.2.5.	Problemy społeczne.....	3
3.2.6.	Instytucje pozarządowe.....	3
3.3.	Gospodarka.....	3
3.3.1.	Działalność gospodarcza.....	3
3.3.2.	Rynek pracy.....	3
3.3.3.	Rolnictwo.....	3
3.4.	Środowisko.....	3
3.4.1.	Ochrona środowiska.....	3
3.4.2.	Turystyka.....	3
3.5.	Infrastruktura techniczna.....	3
3.5.1.	Drogi i mała infrastruktura.....	3
3.5.2.	Wodociągi i kanalizacja.....	3
3.5.3.	Gospodarka odpadami.....	3
3.5.4.	Energetyka i gazownictwo.....	3
3.5.5.	Informatyzacja.....	3
4.	Analiza SWOT.....	3
5.	Wizja.....	3
6.	Cele.....	3

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

6.1.	Schemat celów.....	3
6.2.	Komplementarność celów.....	3
6.3.	Spójność celów.....	3
7.	Wdrażanie.....	3
8.	Monitoring i ewaluacja.....	3
9.	Komunikowanie.....	3
	Spis tabel.....	3
	Spis rysunków.....	3

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

1. Wprowadzenie

Strategia jest dokumentem, który w jasny sposób wskazuje kierunki, w jakich powinna zmierzać gmina, aby zapewnić sobie stały, zrównoważony rozwój, a mieszkańcom konsekwentne polepszanie warunków życia.

Jej celem jest odpowiedź na pytanie, co trzeba zrobić, aby funkcjonować i rozwijać się w przyszłości.

Strategia rozwoju gminy to plan długofalowego działania (w niniejszym opracowaniu przyjęto lata 2014 — 2020) Rady Gminy, Wójta i wspierających go urzędników oraz wszystkich, którym na sercu leży lepsze jutro gminy, wobec szans i zagrożeń wynikających ze zmieniającego się otoczenia i działań innych podmiotów. Zgodnie z zapisami Strategii działanie takie jest ukierunkowane przez wartości i opcje uznane przez społeczność lokalną, bazujące na wewnętrznym potencjale sił i uwzględniające jej wewnętrzne słabości.

Strategia rozwoju nie może zawierać precyzyjnej listy inwestycji do realizacji, ponieważ z definicji jest to domeną Wieloletnich Planów Inwestycyjnych, czy Planów Rozwoju Lokalnego. Tak szczegółowe informacje mogą być umieszczane tylko w dokumentach, które zawierają stale aktualizowane plany finansowe. Popełnienie takiego błędu spowodowałoby, że Strategia bardzo szybko straciłaby swoją aktualność.

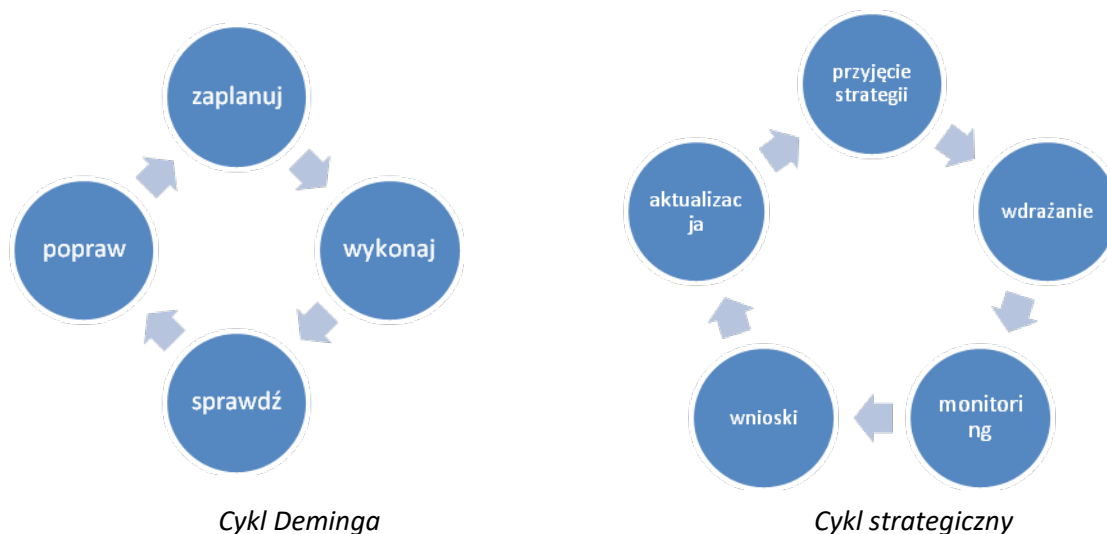
Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2. Metodologia tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Skulsk na lata 2014-2020

Wyzwania rozwojowe przed jakimi stają jednostki samorządu terytorialnego związane są z procesami globalizacji i integracji. Przestrzeń, dotychczas rozumiana w klasycznym, geograficznym kontekście przestaje być tylko rozciągłością wzdłuż wymiarów, a poddaje się procesom kurczenia. Odległość ma coraz mniejsze znaczenie w dobie korzystania z Internetu, powszechnej mobilności i innowacjom. Nowy paradygmat polityki regionalnej opiera się jednak na znaczeniu terytorium i jego specyfice. *Place-based policy* to długoterminowa strategia rozwoju oparta na czynnikach endogenicznych i ukierunkowana na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Nowy paradygmat wyraźnie dostosowuje się do charakteru miejsca, skupia się na wykorzystaniu lokalnych umiejętności i doświadczeń. Projekty realizowane w ramach nowej polityki regionalnej charakteryzować się mają wysokim stopniem kontroli społecznej i kluczowym znaczeniem partycypacji społecznej.

Realizacja strategii jest nieustannym procesem, który wpisuje się w założenia cyklu Deminga, opartego na prostej zasadzie następowania po sobie kolejnych etapów działania (rysunek 1). Strategia Rozwoju Gminy Skulsk na lata 2014-2020 powstawała według metodologii J. Brysona¹ wykorzystywanej w planowaniu instytucji publicznych i non profit oraz jednostek terytorialnych, która opiera się na podejściu procesowym ukierunkowanym na pobudzenie zaangażowania interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w realizację strategii. Tworzenie strategii jest więc procesem opartym na postulatcie ciągłości i zaangażowania.

5

¹ Bryson J. 2004. *Strategic planning for public and nonprofit organizations. A Guide to Strengthening Sustaining* ition, John Wiley and Son, San Francisco

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 1. Cykl Deminga i cykl strategiczny

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Skulsk na lata 2014-2020 została przygotowana z uwzględnieniem najważniejszego zasobu endogenicznego Gminy, jakim jest kapitał ludzki. Partycypacja społeczna, na szeroką skalę zastosowana w tworzeniu tej strategii, ma znaczenie ze względu na nowe podejście w funkcjonowaniu regionów, które wskazuje na to, że terytorium jest systemem złożonym o wysokim stopniu skomplikowania i odpowiednie zaangażowanie aktorów lokalnych w proces tworzenia, wdrażania i monitorowania Strategii pozwala multiplikować efekty zmian i może prowadzić do zmiany ścieżki rozwoju danego terytorium w długim okresie.

Korzystając z danych dostępnych w statystyce publicznej oraz przy zaangażowaniu pracowników Urzędu Gminy przygotowano diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy. Na podstawie zgromadzonych danych zebranych podczas konsultacji oraz formularza dostępnego poprzez stronę internetową www.gmina-skulsk.pl, spotkań z władzami oraz indywidualnych rozmów przeprowadzonych z Mieszkańcami sformułowano wizję, a także schemat celów uporządkowanych hierarchicznie. Do celów określono strategię monitorowania i ewaluacji działań strategicznych, proponując wskaźniki kontekstowe i strategiczne mierzące stopień realizacji zamierzeń. Wyznaczone cele poddano analizie uwzględniając komplementarność ich treści w ramach schematu oraz spójność z zapisami europejskich i krajowych dokumentów strategicznych a także dokumentów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego: *Strategii Europa 2020, Strategii Rozwoju Kraju 2020, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020, Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020, projektu Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020*. Opracowano także plan wdrażania i plan komunikacji społecznej dokumentu.

6

3. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

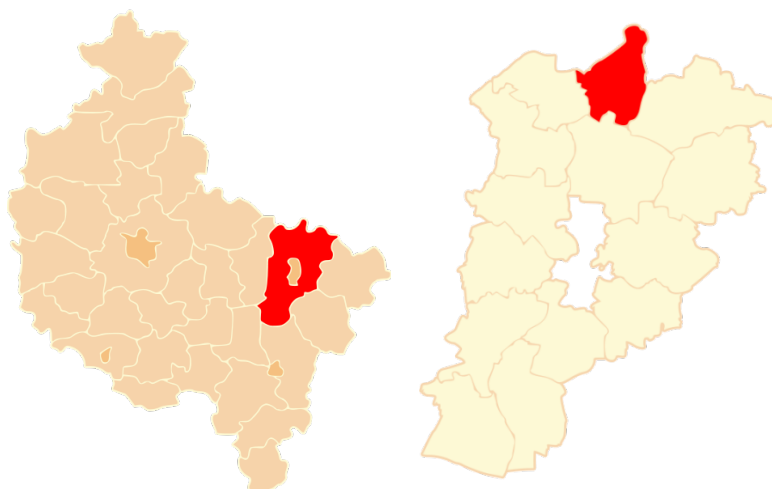
3.1. Informacje ogólne

3.1.1. Położenie i uwarunkowania administracyjne

Gmina Skulsk położona jest w północnej części powiatu konińskiego na terenie Pojezierza Wielkopolskiego (rysunek 2).

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 2. Gmina Skulsk w Wielkopolsce i w powiecie konińskim

Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Skulsk_%28gmina%29

Gmina Skulsk graniczy z sześcioma gminami i są to Jeziora Wielkie (powiat mogileński), Kruszwica (powiat inowrocławski), Piotrków Kujawski (powiat radziejowski), Ślesin (powiat koniński), Wierzbin (powiat koniński), Wilczyn (powiat koniński). Siedziba Gminy znajduje się w miejscowości Skulsk. Gmina Skulsk zajmuje powierzchnię 84,86 km², co stanowi 5,38% powierzchni powiatu konińskiego. Według danych z 31 grudnia 2012 Gminę zamieszkiwało 6240 osób.

Gmina podzielona jest na dwadzieścia dwa sołectwa: Buszkowo, Buszkowo-Parcele, Celinowo, Czartowo, Czartówek, Dąb, Dzierżysław, Gawrony, Goplana, Kobylanki, Lisewo, Łuszczewo, Mielnica Duża, Mniszki, Paniewo, Pilich, Popielewo (sołectwa: Popielewo I i Popielewo II), Radwańczewo, Rakowo, Skulsk, Skulska Wieś. Przez teren Gminy przebiega droga krajowa nr 25 - ważna trasa komunikacyjna łącząca miasta Ostrów Wielkopolski i Bydgoszcz.

7

3.1.2. Historia

Pierwsze wzmianki historyczne o wsi Skulsk (Skólsko) pojawiły się w 1249 r. jako posiadłość klasztoru norbertanek w Strzelnie. W 1315 r. osada została sprzedana biskupowi kujawskiemu Gerwardowi, a Skulsk tym samym stał się własnością kościelną. Skulsk zyskał prawa miejskie w 1384 r., które zostały nadane przez Ziemowita IV. W późniejszych latach (1409 r.) Władysław Jagiełło zmienił ułożenie miasta z prawa polskiego na prawo magdeburskie. Miasto otrzymało prawa do utworzenia targu, wykonywania rzemiosła oraz nadania mieszkańcom gruntów poza miastem. Skulsk był miastem dobrze rozwijającym się do połowy XVII w., jednak zostało ono kompletnie zniszczone i spalone przez najazd Szwedów.

W okresie rozbiorów Polski Skulsk znalazł się pod zaborem pruskim, a król pruski Wilhelm I przekazał go von Massenbachowi. Kolejnym właścicielem stał się Tomasz Raczyński,

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

a następnie jego zięć Leopold Racięcki. W XIX w. Skulsk był małym, biednym miasteczkiem z kilkunastoma domami. Funkcjonował na prawach miejskich do roku 1870, po czym wszedł w skład gminy Skulska Wieś.

Mieszkańcy zajmowali się rolnictwem, rzemiosłem, rybołówstwem, wyrobem sieci oraz handlem obrazkami świętych skąd wzięło się określenie „obrażnik”. Sprzedawali oni swoje rękodzieła w Królestwie Polskim oraz poza jej granicami - na Litwie i Białorusi. W latach 1818-1825 działało w mieście około 10 warsztatów malarskich. W okresie międzywojnia Miasto należało do województwa łódzkiego. W tym okresie zaczęło dobrze się rozwijać, głównie za sprawą coraz większych dochodów z jarmarków. Na ulicach położono bruk i chodniki, centrum miasta zostało skanalizowane, ulice zostały zadrzewione, powstała remiza strażacka oraz szosa prowadząca do Ślesina, Krzywego Kolana i Mielnicy Dużej. Rozpoczęto również budowę szkoły i kanału Warta-Gopło. W czasach II wojny światowej Mieszkańcy nie uniknęli represji, byli przesiedlani a majątki konfiskowano. W 1999 r. reforma administracyjna zmieniła przynależność gminy Skulsk z województwa konińskiego do powiatu konińskiego.

3.1.3. Zagospodarowanie przestrzenne

W Gminie od dnia 9 lutego 2012 r. obowiązuje nowa zmieniona wersja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skulsk uchwalona przez Radę Gminy (uchwała RG nr XVIII/182/2012), która określiła politykę przestrzenną Gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. Zapisy Studium wyznaczają na terenie Gminy dwa główne rejony.

Rejon A obejmuje wschodnią część Gminy, w której możemy odnaleźć różne funkcje. Do najistotniejszych należą: koncentracja zabudowy w ciągu komunikacyjnym relacji Konin-Bydgoszcz oraz związana z nią koncentracja usług oraz występowanie rejonów turystycznych na obszarach o szczególnych walorach krajobrazowych: Mielnica, Łuszczewo, Mniszki, Skulska-Wieś, Pilich. Zachodnia część Gminy, opisana jako rejon B, obejmuje w dużej mierze obszar gleb chronionych i teren ten jest przeznaczony do intensyfikacji produkcji rolnej. W Studium określono, że „zachowanie ładu przestrzennego na obszarze gminy jest ściśle związane z respektowaniem warunków środowiska przyrodniczego, w którym rozwinęła się struktura gospodarcza i przestrzenna gminy”.

Wiodącą funkcją Gminy jest produkcja rolna, a szczególnie dobre warunki do jej prowadzenia występują w okolicach miejscowości: Pilich, Rakowo, Dzierżysław, Buszkowo-Parcele, Paniewo, Czartowo, Popielewo, Celinowo, Przyłubie i Zygmuntowo. „W studium przewiduje się uzupełnienie ą opartą o wykorzystanie i przekształcenie wsi Łuszczewo, Mniszki,

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Mielnica, Lisewo, Goplana i Gawrony, położonych na obszarze parku krajobrazowego „Nadgoplański Park Tysiąclecia”, jako wsi z rolnictwem ekologicznym i gospodarstwami agroturystycznymi, stanowiących zaplecze noclegowe i usługowe dla penetracji obszaru parku. Rozwój rekreacji pobytowej w oparciu o gospodarstwa agroturystyczne przewiduje się na terenach otaczających jeziora Skulskie, Skulskie i Paniewskie, gdzie grunty gospodarstw rolnych zabudowane zagrodami przylegają do linii brzegowej jezior. Jako nową funkcję w Gminie Studium przewiduje odkrywkowe wydobywanie węgla brunatnego, jako kontynuacja projektowanej odkrywki "Ościłowo" w sąsiednich gminach Wilczyn i Ślesin. W związku z tym w południowo-zachodniej części gminy, we wsiach Kobylanki i Nowa Wieś, przewiduje się zagospodarowanie podporządkowane potrzebom wydobywania węgla brunatnego z zachowaniem istniejących powiązań przyrodniczych, utrzymujących równowagę ekologiczną."

3.1.4. Kultura i dziedzictwo kulturowe

Na terenie Gminy Skulsk znajdują się obiekty zabytkowe, o wysokich walorach artystycznych i mające historyczne znaczenie. Część z nich wpisana jest do rejestru zabytków i należą do nich:

- zespół dworski w Galiszewie (651850 453/194) - z 2 poł. XIX w., wraz z parkiem,
- zespół pałacowy w Lisewie (413/155) – powstały pod koniec XIX w., wraz z zabytkowym parkiem, kapliczką i spichlerzem,
- park dworski w Łuszczewie (469/210) – powstały w 2 poł. XIX w.,
- zespół dworski w Mniszkach B (359/101) – powstały w 2 poł. XIX w., wraz z parkiem,
- układ urbanistyczny z 1249 r. w Skulsku (456/197),
- kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP i św. Józefa w Skulsku (386/128) – zbudowany w latach 1810-1815 oraz zabytkowa plebania,
- układ przestrzenny z XV w. w Warzymowie (457/198),
- kościół filialny p.w. św. Stanisława Biskupa w Warzymowie z XV w. (8/A; 355/196),
- dwór w Warzymowie z 2 poł. XIX w. (454/195),
- dom nr 4 powstały na przełomie XIX/XX w. (393/135).

W Gminie istnieją inne warte odnotowania zabytki, które nie znalazły się na liście zabytków a mają wartość kulturową i historyczną, należą do nich: cmentarz rzymsko-katolicki w Skulsku, remiza strażacka w Skulsku powstała latach 1910-1913 oraz rzeźba gotycka z XV w. przedstawiająca Matkę Bożą Bolesną.

Dziedzictwem kulturowym w Gminie Skulsk jest również tradycja Ochweśnicka, na którą składają się unikatowe potrawy, gwara, obyczaje, rzemiosło i wyroby rzemieślnicze oraz historia. Na terenie Gminy odnaleźć można również stanowiska archeologiczne, które są źródłem informacji o dawnych kulturach i ludziach zamieszkujących obecne tereny Gminy.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Na terenie Gminy funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury w Skulsku, powstały w 1987 r. Głównym celem GOK-u jest rozwój kulturalny Gminy, umożliwienie dostępu do życia kulturalnego jej Mieszkańcom poprzez organizowanie zajęć z zakresu sztuki i edukacji. GOK jest również organizatorem wielu imprez, które odbywają się w sezonie letnim nad jeziorami skulskimi. Ważnym wydarzeniem rozrywkowo-kulturalnym jest coroczny Nadgoplański Festiwal Muzyczny. Organizatorem imprezy jest GOK, Centrum Kultury „Ziemowit” w Kruszwicy oraz Urząd Gminy w Skulsku. Głównym celem festiwalu jest promocja walorów turystycznych i krajobrazowych Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia. Zespoły występujące na festiwalu wykonują jeden utwór związany z ekologią. Na terenie Gminy organizowane są również Motorowodne Mistrzostwa Świata, Europy i Polski. Pozostałe imprezy odbywające się w Gminie to Dzień dziecka, dożynki i święto harcerzy. Zespoły działające przy Ośrodku to zespoły muzyczne: Orkiestra Dęta, Zespół „Skulska Polana”, „Wesoły Ład Band”, kapela „Gieniusie”, „Ochwest” oraz zespół „Strumuk”.

Na terenie Gminy funkcjonuje Biblioteka Publiczna Gminy Skulsk. Według danych z GUS, księgozbiór bibliotek na 2012 r. wynosił 20 654 woluminów, z 1024 zapisanymi czytelnikami, którzy w tym samym roku dokonali 15 848 wypożyczeń z jej księgozbioru. Biblioteka pozwala również na korzystanie z komputerów, Internetu oraz jest organizatorem spotkań literackich, konkursów dla najmłodszych i wystaw książek.

10

3.2. Społeczeństwo

3.2.1. Demografia

W 2012 r. Gminę Skulsk zamieszkiwało 6240 osób, co stanowi 4,8% populacji powiatu konińskiego. W latach 2007-2012 liczba Mieszkańców wahała się, zwiększając i zmniejszając się - w 2012 r. liczba Mieszkańców wynosiła o 64 osoby więcej niż w pierwszym roku analizy (tabela 1).

Wraz z ogólną liczbą ludności Gminy, wzrosła również liczba osób w wieku produkcyjnym i to w tej grupie wiekowej można zaobserwować największy wzrost. Liczba osób w wieku produkcyjnym w poszczególnych latach stanowiła około 62% wszystkich Mieszkańców Gminy. Wartość przyrostu naturalnego w ostatnich dwóch latach analizy nie kształtował się korzystnie i przyjmował wartości ujemne. Informacja ta w zestawieniu z kolejnymi analizowanymi wskaźnikami obciążenia demograficznego pozwala oszacować przyszły kształt struktury wiekowej Mieszkańców Gminy.

Tabela 1. Wybrane wskaźniki demograficzne Gminy Skulsk

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba ludności	6176	6209	6209	6276	6230	6240
Liczba ludności w wieku produkcyjnym	3817	3857	3876	3901	3864	3873
	14	26	2	9	-20	-1

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	61,8	61,0	60,2	60,9	61,2	61,1
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	67,1	71,1	72,4	70,9	73,8	77,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym nieznacznie spadła. Jednocześnie znacznie zwiększała się liczba ludności w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Sytuacja taka wskazuje na modyfikację struktury wiekowej mieszkańców Gminy. Przy założeniu niezmiennych liczb ludności w wieku produkcyjnym, przybywa osób w wieku poprodukcyjnym, a jednocześnie zmniejsza się liczba osób, które pracy jeszcze nie podjęły. Wskaźniki obciążenia demograficznego w Gminie Skulsk można określić jako niekorzystne. Ukazują one tendencję występującą również na terenie całej Polski, jaką jest starzenie się społeczeństwa.

3.2.2. Bezpieczeństwo publiczne

W Gminie Skulsk funkcjonuje dziewięć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Jednostka OSP Skulsk, należy do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego, pozwalającego na ujednolicenie i koordynację działań ratowniczych podejmowanych wspólnie z Państwową Strażą Pożarną. Pozostałe jednostki OSP znajdują się w miejscowościach Łuszczewo, Lisewo, Goplana, Mielnica Duża, Gawrony, Kobyłanki, Czartowo, Celinowo. Na terenie Gminy funkcjonuje również Posterunek Policji, który znajduje się w miejscowości Skulsk, natomiast najbliższy komisariat znajduje się w sąsiedniej gminie, w miejscowości Ślesin.

Według danych na lata 2007-2012 poziom przestępczości ocenić można jako niski lecz zanotowano niewielki wzrost liczby przestępstw w stosunku do pierwszego roku analizy (tabela 2). Wskaźniki wykrywalności przestępstw są za to wyższe niż analogiczne wartości dla powiatu konińskiego.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 2. Liczba przestępstw stwierdzonych i ich wykrywalność

	Przestępstwa stwierdzone						Wykrywalność					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Gmina Skulsk	145	164	202	137	170	167	77,5	82,0	82,8	81,2	79,5	80,4
Powiat koniński	4795	4722	5859	5511	5658	5138	68,4	75,3	79,2	79,8	79,2	78,1

Źródło: Dane z Urzędu Gminy w Skulsku

W strukturze przestępstw w 2011 r. i 2012 r. dominowały przestępstwa drogowe (tabela 3). Wśród przestępstw o charakterze kryminalnym dominowały kradzieże oraz kradzieże z włamaniem. Ten rodzaj przestępstw, podobnie jak uszkodzenie mienia, charakteryzował się niewielkim procentem wykrywalności. Zanotowano znikomą liczbę bójek i pobić oraz przestępstw gospodarczych. Wykrywalność przestępstw gospodarczych i drogowych była prawie stuprocentowa natomiast wskaźniki wykrywalności przestępstw kryminalnych nie osiągnęły 70%.

Tabela 3. Statystyki policyjne w latach 2011-2012 w Gminie Skulsk

	Przestępstwa stwierdzone		Wykrywalność	
	2011	2012	2011	2012
Przestępstwa kryminalne, w tym:	97	85	65,6	66,0
Bójka i pobicie	1	2	100,0	60,0
Kradzież	28	25	37,6	57,5
Kradzież z włamaniem	20	16	50,0	36,7
Rozbój	0	2	0	83,3
Uszkodzenie mienia	6	8	35,3	45,5
Przestępstwa gospodarcze	0	0	0	0
Przestępstwa drogowe	55	63	100,0	100,0

Źródło: Dane z Urzędu Gminy w Skulsku

12

3.2.3. Edukacja, oświata i sport

Na terenie Gminy Skulsk funkcjonują następujące szkoły:

- Gimnazjum im. Jana Pawła II w Skulsku,
- Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Skulsku,
- Szkoła Podstawowa im. Marszałka Rydza Śmigłego w Wandowie,
- Szkoła Filialna w : Zygmuntownie, Buszkowie, Łuszczewie,
- Przedszkole Gminne w Skulsku.

Według danych GUS w 2012 r. do szkół podstawowych uczęszczało 445 uczniów. Liczba komputerów z dostępem do Internetu, przeznaczona dla uczniów w szkołach podstawowych wynosiła 55, gdzie na jeden komputer przypadało jedenastu uczniów. W tym samym roku do szkół uczniów, na jeden komputer przypadało ośmiu uczniów.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Na terenie Gminy znajdują się przyszkolne sale sportowe i boiska oraz boisko wielofunkcyjne Orlik. Aktywnie działający zespół sportowy na terenie Gminy to zespół piłki nożnej GKS Lisewo.

3.2.4. Opieka zdrowotna

Na terenie Gminy Skulsk funkcjonuje jeden ośrodek zdrowia i jest to Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Skulsku. Zapewnia on dostęp do podstawowej opieki medycznej Mieszkańcom Gminy. Zakład oferuje również dostęp do specjalistycznych usług medycznych, w zakładzie pacjentów przyjmują lekarze - reumatolog, internista, anestezjolog oraz specjalista chorób dziecięcych. Mieszkańcy Gminy mają również dostęp do stomatologa, na terenie Gminy działa Gabinet Stomatologiczny. Usługi laboratoryjne wykonuje Wojewódzki Szpital Zespolony w Koninie, a punkt pobierania materiałów do laboratorium, znajduje się w budynku N.Z.O.Z. w Skulsku. Liczba udzielonych porad lekarskich w Gminie rosła systematycznie (tabela 4). W ostatnim roku analizy ich liczba była o 75% wyższa niż w roku 2007. W Gminie działa jedna apteka w miejscowości Skulsk.

Tabela 4. Opieka zdrowotna w Gminie Skulsk

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba udzielonych porad	17668	18786	18625	25772	23140	30508
Liczba udzielonych porad na 1 mieszkańca	2,8	3	3	4,1	3,7	4,9
Liczba ludności przypadająca na 1 aptekę ogólnodostępną	6176	6209	6209	6276	6230	6240

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

13

3.2.5. Problemy społeczne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skulsku realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej. Jego funkcjonowanie ma na celu pomóc osobom lub całym rodzinom w ciężkich warunkach życiowych, w jakich się znaleźli. Główne przyczyny udzielania pomocy przez GOPS, to ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, problemy w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego. Grupy, które najczęściej są wspierane w Gminie to osoby bezrobotne, matki samotnie wychowujące dzieci, rodziny wielodzietne, osoby uzależnione oraz rodziny niepełne.

Do najważniejszych zadań ośrodka należą przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych przepisami prawa, prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej, oraz pomoc niepełnosprawnym w zdobyciu wykształcenia.

Analizując lata 2008-2012, liczba osób i gospodarstw, korzystających z pomocy GOPS zmniejszyła się wyraźnie do roku 2009, po którym utrzymywała się na podobnym poziomie (tabela 5).

Tabela 5. Liczba gospodarstw i osób korzystających z ośrodka pomocy społecznej

	2008	2009	2010	2011	2012
korzystające ze	202	166	158	152	168

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

środowiskowej pomocy społecznej					
osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	816	587	635	515	544

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

3.2.6. Instytucje pozarządowe

Aktywność społeczną Mieszkańców Gminy należy ocenić jako przeciętną. W latach 2007-2012 liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadająca na 10 tys. Mieszkańców wzrastała i przewyższała analogiczne wartości dla powiatu konińskiego (tabela 6). Poziom ten był jednak niższy niż w województwie Wielkopolskim.

Tabela 6. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców

Jednostka terytorialna	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Wielkopolskie	25	26	27	28	30	31
Powiat koniński	19	20	20	21	22	23
Skulsk	24	26	26	25	27	27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie Gminy Skulsk funkcjonują następujące instytucje pozarządowe:

Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Skulsku,
- Towarzystwo Promocji i Rozwoju Ziemi Skulskiej
- Stowarzyszenie Społeczne z siedzibą w Czartówku
- Stowarzyszenie "Skulsk - Nasze Wspólne Dobro",
- Warsztaty Terapii Zajęciowej (jednostka prowadząca: Fundacja "Mielnica") - Skulsk,
- Stowarzyszenie na rzecz Potrzebujących i Niepełnosprawnych "Adiumentum" – Skulsk,
- Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy GOK-SPORT w Skulsku,
- Gminny Klub Sportowy w Lisewie.

Koła:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Skulsku,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Mielnicy Dużej,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Mniszkach,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Lisewie,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Popielewie,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Kobylankach,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Celinowie,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Goplanie,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Czartówku.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

3.3. Gospodarka

3.3.1. Działalność gospodarcza

Przedsiębiorstwa na terenie Gminy to przede wszystkim mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające do 9 osób). Stanowią one 95,74% wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON. Odsetek o wartości 3,95% stanowią małe przedsiębiorstwa. Na terenie Gminy działają również przedsiębiorstwa zatrudniające więcej niż 50 osób. Najważniejsze firmy w Gminie prezentuje tabela 7.

Tabela 7. Znaczące przedsiębiorstwa w Gminie Skulsk w 2012 roku

Znaczące przedsiębiorstwa w Gminie Skulsk w 2012 r.
"ALK-MED" Agnieszka Lizik-Kwaśniewska
"BUGATI" Włodzimierz Paluszyński
"KUŹNIA" sklep spożywczo-przemysłowy Maria Kamińska
"SECRET BEAUTY" Marzena Maćkowiak
ABC Urody mobilny salon kosmetyczny Marietta Bachera
Adam Moliński-usługi ślusarsko-spawalnictwo "Firma Inko"
Adam Sobczak-firma remontowo-budowlana
ADAMCZYK ROMAN Apteka "LIBRA"
AGROS Marcin Maciejewski
Agroturystyka w siodle "EL Dorado" Karol Cylka
Aleksandra Wawrzyniak-zespół pielęgniarek środowiskowo-rodzinnych i medycyny szkolnej
Aqua Skulsk Irena Wesołowska
Arent Eugeniusz-Betoniarstwo
Augustyniak Urszula-FIRMA USŁUGOWA
AUTO-HANDEL Łukasz Masłowski
AUTO-HANDEL Ilona Sobczak
BIURO POŚREDNICTWA KREDYTOWEGO KAROLINA DZWONIARSKA
DACHY NIESTRAWSKI - Jacek Niestrawski
Dariusz Józefacki-usługi transportowe. Działalność Rolna
Edward Piechocki-PHU
Elżbieta Szymańska-sklep spożywczo-przemysłowy "TRIO"
Emilia Stefańska - PPHU-EMIX
Ewa Cieślarska-Przedsiębiorstwo "PreTex"
FHU ZomerTrans - CarSerwis Edyta Zomer
Firma Handlowa Szyk Bogdan Buszkiewicz
Firma Remontowo-Budowlana Baranowski Wiesław
FIRMA SZKOLENIOWA REANIMAX Ilona Michałak
HANDEL NARZĘDZIAMI SKRAWAJĄCYMI - Ireneusz Świercz
HANDEL OBWOŻNY Monika Błaszowska
Henryk Wrubel-USŁUGI BUDOWLANE REM BUD
INDYWIDUALNA PRAKTYKA LEKARSKA ANNA CIEŚLARSKA
J.K.B. MEBLE OGRODOWE - Błażej Andrzejewski
Jacek Brodecki-PIEKARNIA "JARYS" produkcja i sprzedaż pieczywa
Janusz Dabrowski - "Dab- Jar" s.c.
Planowania kierowców-"DUET"

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Janusz Zawada-firma produkcyjno - handlowa"ALKON"
Jerzy Przerwa "EURO KONKRET PRZEDSIĘBIORSTWO ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH Jerzy Przerwa i JUREX Jerzy Bładziak
KARO Robert Kaczorowski
Kazimierz Ziółkowski-Zakład budowlany "FORMBET"
Krzysztof Łukaszewski-Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe ROOF-REED
Krzysztof Soszczyński - P.H.U.DROGERIA
LEMA BUD Justyna Nitecka
Łukasz Frydryszak - "ELMARII"
Malida Śramkowska - "SOLIS"
Małgorzata Budkowska - "EURO AGRO"
Małgorzata Perkowska - PPHU"MAK"
Mar-Bud Marcin Leśniewski
R&R Meble Emilia Płocińska
P.H.P. TEX-BIS Grzegorz Cieślarski
P.P.H.U. Agromax Andrzej Perkowski
P.P.H.U TRANS EMA Marek Kurzawa
„Antek” Przedsiębiorstwo Usługowe Maciej Milas

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Skulsku

W roku 2012 w rejestrze REGON na terenie Gminy zarejestrowanych było 329 podmiotów gospodarczych, co stanowiło ponad 3,7% podmiotów powiatu konińskiego (tabela 8). W Gminie dominującym sektorem gospodarki był handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa. W 2012 r. 109 podmiotów gospodarczych i 102 osoby fizyczne wpisywały się w ten rodzaj działalności; co trzeci podmiot gospodarczy i co trzecia osoba fizyczna zarejestrowane w REGON prowadziły ten rodzaj działalności. Do dominujących branż można zaliczyć również budownictwo, rolnictwo, przetwórstwo przemysłowe oraz administrację publiczną.

16

Tabela 8. Struktura działalności według branż

Branża	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON		Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	
	liczba	%	liczba	%
Sekcja A+B: Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, górnictwo i wydobywanie	39	11,8	36	13,3
Sekcja C+D+E: Przetwórstwo przemysłowe	30	9,1	25	9,2
Sekcja F: Budownictwo	36	9,7	35	12,9
Sekcja G: Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	109	10,9	102	37,7
Sekcja H: Transport i gospodarka magazynowa	18	5,4	17	6,2
Sekcja I: Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	6	1,8	6	2,2
	0	0	0	0

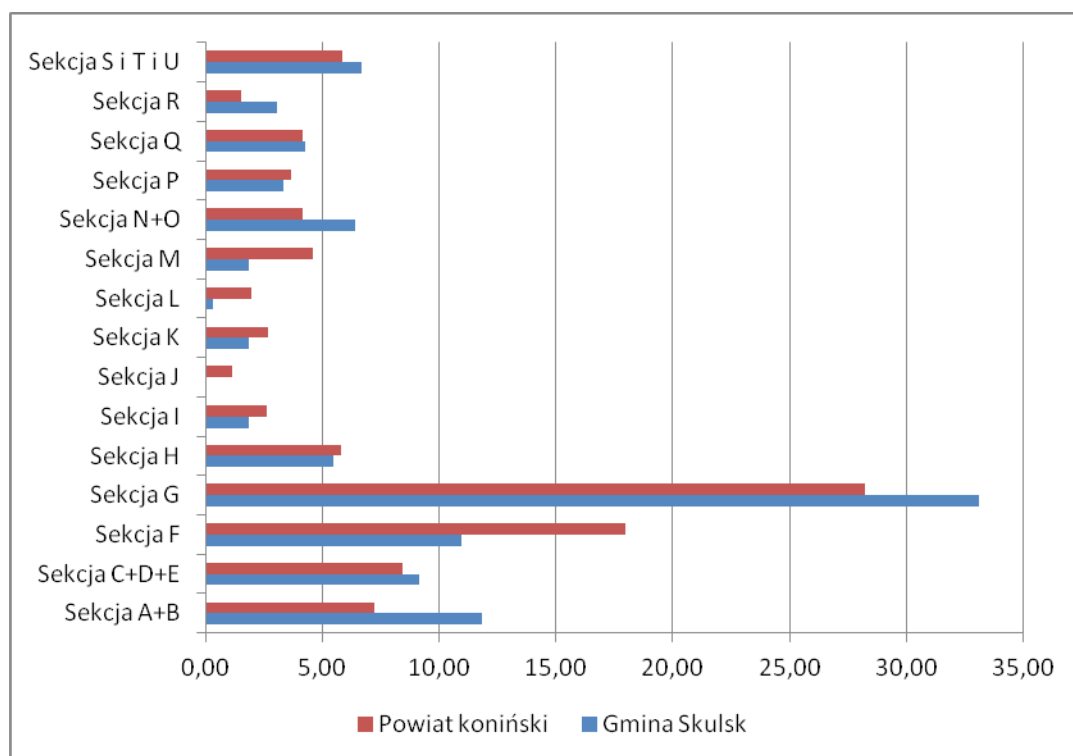
Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Sekcja K: Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6	1,8	6	2,2
Sekcja L: Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	0,3	1	0,3
Sekcja M: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6	1,8	5	1,8
Sekcja N+O: Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne oraz działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	21	6,3	3	1,1
Sekcja P: Edukacja	11	4,2	5	1,8
Sekcja Q: Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	14	4,4	12	4,4
Sekcja R: Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10	3	6	2,2
Sekcja S i T i U: Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	22	6,6	11	4
RAZEM	329	100	270	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS na rok 2012

Ponad średnią powiatową w strukturze branż wyróżniał się udział rolnictwa, przetwórstwa przemysłowego, handlu hurtowego i detalicznego oraz naprawy pojazdów samochodowych, administracji publicznej oraz pozostałej działalności usługowej oraz gospodarstw domowych zatrudniających pracowników (rysunek 2). Wyraźnie mniejszy udział w strukturze branż w Gminie w porównaniu z powiatem zanotowano w takich sekcjach jak: budownictwo, transport i gospodarka magazynowa, działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, informacja i komunikacja, działalność finansowa i ubezpieczeniowa, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

17

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 3. Procentowy udział podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność gospodarczą wg rejestru REGON w powiecie konińskim oraz w Gminie Skulsk w roku 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnikiem świadczącym o poziomie przedsiębiorczości Mieszkańców jest liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Wyniósł on w Gminie w 2012 r. 527, co w porównaniu z wartością 688 w powiecie pozwala stwierdzić o wiele niższy poziom tej cechy u Mieszkańców Gminy. Analizując wskaźnik liczby nowo zarejestrowanych jednostek prowadzących działalność gospodarczą zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. Mieszkańców, Gmina osiągnęła w roku 2012 wynik 48, co stanowi wartość mniejszą od średniej powiatowej, która wynosi 74. Przeciętne wyniki z zakresu działalności gospodarczej świadczą o umiarkowanym klimacie inwestycyjnym i możliwościach, jakie stwarza Gmina dla nowych i istniejących firm.

3.3.2. Rynek pracy

W Gminie Skulsk liczba osób bezrobotnych zwiększyła w roku 2009, po czym przez kolejne lata utrzymywała się na podobnym poziomie. Liczba osób w wieku produkcyjnym utrzymywała się na podobnym poziomie (tabela 9). W 2012 r. w Gminie zarejestrowanych było 446 osób bezrobotnych. Porównując pierwszy i ostatni analizowanego okresu tj. 2008 i 2012, liczba osób bezrobotnych zwiększyła się o 17%. Wzrastał również odsetek osób bezrobotnych przypadający na ludność w wieku produkcyjnym. Odsetek ten zwiększył się o 1,6 punktu procentowego, tj. z 9,9% do 11,5%. W ostatnim roku analizy, w porównaniu do roku początkowego, odsetek bezrobotnych mężczyzn był o 2,7 punktu procentowego wyższy, natomiast odsetek bezrobotnych kobiet zwiększył się o 0,5 punktu procentowego. Odsetek bezrobotnych kobiet był wyższy niż odsetek bezrobotnych mężczyzn, różnica wynosiła 3,5 punktu procentowego.

Tabela 9. Liczba osób bezrobotnych i osób w wieku produkcyjnym

	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba osób w wieku produkcyjnym	3857	3876	3901	3864	3873
Liczba bezrobotnych ogółem w tym:	380	439	466	454	446
Mężczyźni	148	194	206	192	205
Kobiety	232	245	260	262	241
Liczba osób bezrobotnych przypadająca na ludność w wieku produkcyjnym (w %) w tym:	9,9	11,3	11,9	11,7	11,5
Mężczyźni	7,2	9,4	9,8	9,3	9,9
Kobiety	12,9	13,5	14,4	14,6	13,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

3.3.3. Rolnictwo

Gmina Skulsk to gmina o charakterze rolniczym. W Gminie większość terenów stanowią użytki rolne (76%) i użytki leśne (6%). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2010 r., na terenie Gminy 82% z użytków rolnych stanowią grunty orne. Ponadto przeważają łąki (5,3%), pozostałe użytki rolne jak pastwiska, sady i lasy stanowią niewielki odsetek. Dość duży odsetek (9%) stanowią nieużytki rolne.

Tabela 10. Powierzchnia i struktura użytkowania gruntów

Powierzchnia i struktura użytkowania gruntów		
	powierzchnia w ha	%
grunty ogółem	6523,72	100,00
użytki rolne	5779,11	88,58
<u>grunty orne</u>	5360,02	82,12
<u>łąki</u>	352,03	5,39
<u>pastwiska</u>	28,86	0,44
<u>sady</u>	38,20	0,58
<u>lasy</u>	150,48	2,30
<u>nieużytki</u>	594,14	9,10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego na 2010 r.

Działalność rolniczą prowadzą indywidualne gospodarstwa rolne w liczbie 1175 (tabela 11). W Gminie przeważają gospodarstwa o powierzchni powyżej 1 ha. Najwięcej gospodarstw z tego przedziału to gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha i od 5 do 10 ha. Razem stanowią one 40% wszystkich gospodarstw. Siedem procent stanowią gospodarstwa średniej wielkości tj. od 10-15 ha, a ich obszar stanowi 15% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w Gminie. Najmniejsza liczba gospodarstw, to gospodarstwa duże powyżej 15 ha, jest ich ok. 7,4%, przy czym zajmują one blisko połowę powierzchni wszystkich gospodarstw.

Tabela 11. Liczba i powierzchnia gospodarstw rolnych w Gminie Skulsk

Wielkość	Liczba gospodarstw rolnych		Powierzchnia gospodarstw rolnych	
	szt.	%	w ha	w %
ogółem	1175	100	6523,72	100
do 1 ha włącznie	529	45,02	181,15	2,77
powyżej 1 ha	646	54,97	6342,57	97,22
1 – 5 ha	276	23,43	923,30	14,15
5 – 10 ha	208	17,70	1643,50	25,19
10 – 15 ha	75	6,38	978,70	15,00
> 15 ha	87	7,40	2797,07	42,87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego na 2010 r.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Klasy bonitacyjne gleb oraz struktura gospodarstw mają kluczowy wpływ na uprawy roślinne na terenie Gminy. Jakość bonitacyjna gleb w Gminie jest niska, najlepsze gleby, również te prawnie chronione klas wyższych, występują w zachodniej części Gminy. Na pozostałych terenach gruntów ornych przeważają najsłabsze gleby - IV, V i VI klasy bonitacyjnej. Największą część zajmują kompleksy - żytні słaby i żytні dobry, stanowią razem ok. 67%. Niekorzystnie na plony wpływa również to, że część ziem jest niedostatecznie nawodniona oraz istnieje znaczne rozdrobnienie gospodarstw.

Obecnie w strukturze upraw przeważają zboża (tabela 12), które stanowią ponad 77% upraw. Pozostałą część upraw stanowią uprawy przemysłowe – 3,4% oraz uprawy rzepaku i rzepiku – 1,8%. Resztę upraw stanowią raczej uprawy na własny użytek, i są to znikome odsetki uprawy ziemniaka, buraka cukrowego oraz warzyw gruntowych.

Tabela 12. Powierzchnia zasiewów upraw

Powierzchnia zasiewów wybranych upraw		
	ha	%
ogółem	5110,33	100
zboża razem	3939,73	77,09
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	3877,34	75,87
ziemniaki	76,62	1,49
uprawy przemysłowe	174,33	3,41
buraki cukrowe	77,32	1,51
rzepak i rzepik razem	95,01	1,85
strączkowe jadalne na ziarno razem	8,10	0,15
warzywa gruntowe	91,12	1,78

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego na 2010 r.

Chów zwierząt w Gminie nie odgrywa znaczącej roli w rolnictwie. Liczba gospodarstw prowadzących chów przekracza nieznacznie 30% tylko w przypadku drobiu (tabela 13). Popularna jest również hodowla trzody chlewnej, mniej popularny jest chów bydła, tylko 167 gospodarstw zajmuje się tym rodzajem chowu.

Tabela 13. Liczba gospodarstw rolnych z wyszczególnieniem prowadzonej hodowli zwierząt

Liczba gospodarstw rolnych z wyszczególnieniem prowadzonej hodowli zwierząt	
bydło razem	167
bydło krowy	122
trzoda chlewna razem	266
trzoda chlewna lochy	193
konie	9
drób ogółem razem	365
drób ogółem drób kurzy	357

Źródło: własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego na 2010 rok

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

3.4. Środowisko

3.4.1. Ochrona środowiska

Gmina Skulsk leży na terenie mezoregionu którym jest Pojezierze Gnieźnieńskie, w jej obszarze znajdują się Pagórki Wilczyńsko-Skulskie, a od wschodu graniczy z Obniżeniem Goplańskim. Gmina położona jest w obszarze ostatniego zlodowacenia, w północnej części znajdują się dwie rynny polodowcowe. Krajobraz Gminy jest w większości równinny, z występującymi pagórkami w strefie czołowo-morenowej. W granicach Gminy znajdują się liczne jeziora: Skulska Wieś, Skulskie, Czartowskie, Gopło i Czarne. Ponadto przez teren Gminy przechodzi część Kanału Ślesińskiego oraz przepływa rzeka Lisewka.

Lesistość Gminy wynosi 6% z powierzchni ogólnej i w porównaniu do lesistości powiatu konińskiego (16%) jest ona raczej niska. Dominują siedliska boru mieszanego świeżego i rzadziej lasu mieszanego świeżego, przeważają gatunki drzew tj. sosna, brzoza, olsza, dąb, świerk. Największe kompleksy leśne znajdują się w pobliżu miejscowości Mniszki, Łuszczewo, Galiszewo, Popielewo, Gawron i Buszkowo. Na terenie gminy Skulsk występują złoża surowców naturalnych, eksploatowane są piaski ze żwirem (Mielnica), piaski (Gawrony), torf (Siedlimowo-Skulska Wieś), węgiel brunatny (Ościslówo) i nie przeznaczone do eksploatacji złoża węgla brunatnego Lenartowo.

21

Na terenie Gminy znajdują się obszary ochrony przyrody Natura 2000:

- Jezioro Gopło (kod obszaru PLH040007) – obszar ochrony siedlisk utworzony zgodnie z Dyrektywą Siedliskową, o powierzchni łącznej 13 659 ha. Obszar ten składa się z łąk i szuwarów, występują również bardzo cenne przyrodniczo lasy łęgowe oraz liczne zatorfienia i śródwymowe oczka wodne. Występuje tu osiemnaście rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej oraz siedem gatunków roślin wpisanych do Polskiej Czerwonej Księgi Roślin. Stwierdzono również występowanie rzadkich gatunków kręgowców, pięć z nich widnieje w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej,
- Ostoja Nadgoplańska (kod obszaru PLB040004) – obszar specjalnej ochrony ptaków utworzony zgodnie z Dyrektywą Ptasia, o powierzchni łącznej 9815,8 ha. Teren obejmuje Jezioro Gopło, największe jezioro wielkopolski oraz jeziora Skulskie. Występujące na tych terenach podmokłe łąki i lasy łęgowe sprawiają, że jest to obszar na którym znajdują się ważne ostoje ptaków wodno – błotnych oraz miejsce wypoczynku dla ptaków przelotowych. Stwierdzono występowanie dwudziestu czterech gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej m.in.: świergotek polny, sowa błotna, bąk, rybitwa czarna, bocian czarny, błotniak stawowy, derkacz, ortolan. Występują tu również zwierzęta będące pod ochroną – wydra, gacek brunatny, kumak nizinny, traszka grzebieniasta oraz rzadko występujące rośliny.

Na terenie Gminy istnieje również park krajobrazowy o nazwie Nadgoplański Park Tysiąclecia powstały na mocy Rozporządzenia nr 252/92 Wojewody Bydgoskiego z dnia 10.12.1992 r. Zajmuje on obszar o łącznej powierzchni 9982,71 ha i powstał na bazie istniejącego na tym terenie rezerwatu

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

przyrody. Obecnie funkcjonuje on jako park krajobrazowy, a częściowo jako rezerwat przyrody. Głównym celem jego powstania było zachowanie wielu miejsc lęgowych ptactwa wodnego, błotnego i lądowego oraz ochrona krajobrazu i środowiska naturalnego, które odznacza się na tym terenie niskim stopniem ingerencji ze strony człowieka. Kolejną formą ochrony przyrody na terenie Gminy jest Goplańsko-Kujawski Obszar Chronionego Krajobrazu o powierzchni łącznej 61 500 ha. Krajobraz tworzy mozaikę lasów mieszanych, pól uprawnych oraz jezior wokół których rozwija się roślinność szuwarowa i błotna. Część obszaru chronionego pokrywa się z terenami Parku Krajobrazowego Nadgoplański Park Tysiąclecia i z obszarami Natura 2000. Na terenie Gminy Skulsk nie istnieją pomniki przyrody. Na terenie Gminy brak ustanowionych użytków ekologicznych, ale istnieją zaproponowane obszary do ich ustanowienia. Są to następujące obszary: potorfia koło Łuszczewa, potorfia koło Galiszewa, torfowiska i łąki koło Galiszewa, uroczysko Mielnica Duża, uroczysko Przewóz, uroczysko Mniszki, potorfia w Lisewie, brzeg jeziora Czarłowo, ciąg ekologiczny w dolinie Kanału Ślesieńskiego.

3.4.2. Turystyka

W Gminie Skulsk znajduje się duża liczba jezior, lasów oraz łąk i to właśnie wysokie walory środowiska naturalnego - przyrodnicze i krajobrazowe, stworzyły dogodne warunki do rozwoju turystyki i agroturystyki. Region ten odznacza się niskim stopniem uprzemysłowienia i degradacji środowiska naturalnego. Miejsca o wysokich walorach przyrodniczych położone w Gminie, przyciągają również miłośników przyrody, ekoturystyki i ornitologów. Na terenie Gminy położony jest Nadgoplański Park Tysiąclecia, w którym występuje wiele cennych gatunków rzadkich ptaków i innych zwierząt oraz roślin. Utworzona na jego terenie ścieżka ornitologiczna "Poznaj ptasie tajemnice" o długości 13 km prowadzi przez siedliska przyrodnicze z licznymi informacjami o zamieszkujących Gminę gatunkach ptaków.

Na terenie Gminy istnieją dobre warunki do rozwoju turystyki pieszej, rowerowej, konnej i wodnej. Istniejące szlaki rowerowe dzielą się na trzy trasy, zróżnicowane po względem długości i atrakcji, które warto zobaczyć. Pierwszy szlak „Gawrony – Ostrowąż – Ślesin” oznaczony jest kolorem czerwonym, długość całkowita wynosi 55,6 km. Drugi szlak to „Ślesin – Sadlno – Skulsk” o długości całkowitej 31,4 km, który oznaczony jest kolorem żółtym. Kolejny szlak oznaczony jest kolorem zielonym i jest to „Duża Pętla wokół jezior” o długości całkowitej 32,5 km.

Przez teren Gminy przebiega również szlak wodny o nazwie "Wielka Pętla Wielkopolska" licząca 690 km. Dzieli się on na trzy połączone ze sobą trasy: Rzeką Wartą od Santoku do Konina, – Kanał Bydgoski (146,6 km), do pokonania 12 śluz; rzeką Noteć (205

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

km), do pokonania 16 śluz. Duża ilość wód powierzchniowych, stwarza świetne warunki dla początkujących jak i zaawansowanych żeglarzy i kajakarzy oraz wędkarzy.

Atrakcyjną ofertą turystyczną, która przyciąga ludzi z większych miast, są gospodarstwa agroturystyczne. Pozwalają one zbliżyć się również do kulturowych atrakcji Gminy takich jak obyczaje przekładające się na silne poczucie tożsamości wśród Mieszkańców Gminy, kultywowane wieloletnie tradycje dotyczące sztuki, folkloru, gwary, muzyki oraz regionalnych potraw. Najważniejsze z nich to Gospodarstwo agroturystyczne w Łuszczewie, Gospodarstwo agroturystyczne w Mielnicy Dużej, Gospodarstwo agroturystyczne "W Starym Sadzie", oraz Gospodarstwo agroturystyczne "Domek Serc" w Mielnicy Dużej. Ponadto bazę noclegową w Gminie tworzą: hotel Pałac w Lisewie, Domki letniskowe nad jeziorem w Lisewie oraz Domki na wynajem "Złota Rybka" w Skulskiej Wsi. Istniejącą bazę gastronomiczną tworzą obiekty: Restauracja „Pałac” w Lisewie, „Lody włoskie” w Skulsku, Zajazd w Pilichu, Mała gastronomia „Ogórek” w Skulsku oraz restauracja „Raj” w Skulsku.

Dużą atrakcyjność dla turystów mogą stanowić obiekty sakralne położone na terenie Gminy z zabytkowymi wnętrzami i wyposażeniem, a także zespoły podworskie z zachowanymi dworami i parkami będące przykładem budownictwa dawnych majątków ziemiańskich.

Do najważniejszych zabytków w Gminie należą:

- zespół dworski w Galiszewie,
- zespół pałacowy w Lisewie,
- park dworski w Łuszczewie,
- zespół dworski w Mniszkach B,
- kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP i św. Józefa w Skulsku,
- kościół filialny p.w. św. Stanisława Biskupa w Warzymowie,
- dwór w Warzymowie z drugiej połowy XIX w.,
- remiza strażacka w Skulsku,
- rzeźba gotycka z XV wieku przedstawiająca Matkę Bożą Bolesną.

3.5. Infrastruktura techniczna

3.5.1. Drogi i mała infrastruktura

Gmina Skulsk ma dobre powiązanie komunikacyjne z pozostałymi regionami Polski. Głównym szlakiem komunikacyjnym w Gminie jest droga krajowa nr 25, która łączy miasta Bydgoszcz i Konin i dostosowana jest do przenoszenia obciążeń 100 KN/oś. Odcinek drogi nr 25 wynoszący ok. 10 km na terenie gminy Skulsk, zaczyna się na południowej granicy z gminą Ślesin, a kończy na północnej granicy z gminą Jeziora Wielkie (woj. kujawsko-pomorskie).

Gmina usytuowana jest w niedalekiej odległości od siedziby powiatu – Konina; odległość pomiędzy Skulskiem a Koninem wynosi ok. 30 km. Ponadto przez tereny Gminy przebiegają drogi

ne.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Długość dróg gminnych w 2012 r. wynosił ok. 83 km, z czego ponad 75% miała utwardzoną nawierzchnię (tabela 14). Drogi powiatowe wynoszą łącznie ok. 37 km i są to szlaki o numerach 3181P, 3183P, 3188P, 3187P, 3189P oraz 3190P.

Tabela 14. Długość i stan dróg gminnych w Gminie Skulsk

	2007		2012		planowane do budowy
	utwardzone	nieutwardzone	utwardzone	nieutwardzone	
Drogi gminne	58	10	63,41	20	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Skulsk

Większość dróg gminnych stanowią drogi zmodernizowane lub wybudowane w latach 90-tych w złym stanie technicznym i nadające się do generalnego remontu. Obecnie planowana jest budowa ok. 2 km nowego odcinka dróg gminnych oraz 0,7 km dróg powiatowych.

3.5.2. Wodociągi i kanalizacja

Na koniec 2012 r. wg danych GUS długość sieci wodociągowej w Gminie Skulsk wynosiła 122,8 km i korzystało z niej ok. 90% Mieszkańców (tabela 15). Na terenie Gminy źródłem zaopatrzenia w wodę są cztery ujęcia wód podziemnych. Ujęcia te znajdują się w miejscowościach: Skulsk, Rakowo, Kolonia, Wawrzymowo i Gawrony. Wszystkie ujęcia wody posiadają prawne pozwolenie na pobór i eksploatację wody a ich utrzymaniem zajmuje się zakład gospodarki komunalnej.

24

Długość sieci kanalizacyjnej w Gminie na koniec 2012 r. wynosiła 16,8 km i dostęp do niej posiadało 27% Mieszkańców Gminy w miejscowościach: Skulsk, Starostwo oraz Lisewo. W pozostałych częściach Gminy Mieszkańcy korzystają ze zbiorników bezodpływowych, rzadziej – z przydomowych oczyszczalni. W miejscowości Lisewo znajduje się mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków typu Bioblok PS-300, o maksymalnej wydajności 300 m³/dobę. Skanalizowane są tylko dwie miejscowości na terenie Gminy i są to Skulsk i Lisewo.

Tabela 15. Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

	Długość sieci w km					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
wodociągi	122,8	122,8	122,8	122,8	122,8	122,8
kanalizacja	15,8	15,8	15,8	15,8	15,8	16,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

3.5.3. Gospodarka odpadami

Gmina Skulsk realizuje postanowienia, które znajdują się w znowelizowanej ustawie o utrzymaniu porządku i czystości w gminach. Posiada Plan Gospodarki Odpadami oraz Regulamin Utrzymania Czystości i Porządku na terenie Gminy. Wywozem odpadów poza teren Gminy zajmuje się koncesjonowany przewoźnik jakim jest Zakład Oczyszczania Terenu „BAKUN”. Na terenie Gminy jest prowadzona selektywna zbiórka odpadów poprzez organizowanie okresowo miejsc do tego przeznaczonych, gdzie Mieszkańcy mogą oddać zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. Na bieżąco zostawiać można przeterminowane leki w aptece w Skulsku. Na terenie Gminy obecnie nie funkcjonuje składowisko odpadów, które zostało zamknięte w 2007 r.

3.5.4. Energetyka i gazownictwo

Obszar Gminy jest w 100% pokryty siecią energetyczną. Przez tereny Gminy przebiegają linie napowietrzne i kablowe średniego i niskiego napięcia:

- 220 kV relacji Pątnów - Jasinec tor I (zachodni),
- 220 kV relacji Pątnów - Jasinec tor II (wschodni) do przebudowy na 400 kV,
- 110 kV relacji Pątnów - Janikowo.

Planowana jest rozbudowa sieci (zgodnie z planem rozwoju Krajowej Elektroenergetycznej Sieci Przesyłowej) poprzez budowę elektroenergetycznej linii napowietrznej dwutorowej 2 x 400 kV; będzie ona po trasie istniejącej linii 220 kV relacji Pątnów - Jasinec tor II (wschodni).

W Gminie Skulsk nie istnieje zbiorcza sieć ciepłownicza, a wszystkie obiekty i budynki ogrzewane są z indywidualnych źródeł ciepła. Na terenie Gminy Skulsk brak sieci gazowej, aktualnie brak planów jej budowy, najbliższe sieci gazowe znajdują się w Kleczewie i Kruszwicy. Mieszkańcy korzystają z butli wymiennych z gazem technicznym.

3.5.5. Informatyzacja

Na terenie Gminy Skulsk działa dwóch operatorów sieci stacjonarnej: Telekomunikacja Polska S.A. i Netia. W Skulsku znajduje się stacja telefonii komórkowej sieci Plus GSM, ponadto Gmina pokryta jest zasięgiem głównych operatorów sieci komórkowych w kraju. Dostęp Mieszkańców do sieci Internet realizowany jest przez dostawców lokalnych oferujących swoje usługi drogą radiową oraz dostawców ogólnokrajowych oferujących podłączenie do sieci drogą kablową. Gmina przystąpiła do projektu Wielkopolska Sieć Szerokopasmowa, którego głównym celem jest dostępność do internetu szerokopasmowego w każdej miejscowości.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

4. Analiza SWOT

Do identyfikacji atutów i słabości Gminy Skulsk wykorzystano analizę SWOT. Narzędzie to umożliwiło wskazanie mocnych i słabych stron Gminy oraz szans i zagrożeń wynikających z czynników zewnętrznych mających swoje źródło poza Gminą. Czynniki, które kształtują sytuację Gminy można podzielić na dwie grupy kryteriów. Pierwsza z nich identyfikuje czynniki na podstawie miejsca powstawania lub miejsca występowania. Można wyróżnić czynniki, które zlokalizowane są na terenie Gminy i wynikają z jej potencjału endogenicznego oraz takie, na które Gmina nie ma wpływu. Na oddziaływania tego pierwszego typu Gmina ma wpływ, choć wyjątkami o bardzo niewielkiej możliwości modyfikacji są np. środowisko naturalne czy ukształtowanie terenu ściśle związane z lokalizacją. Czynniki egzogeniczne pozostają poza bezpośrednim wpływem Gminy i swoje źródło mają w bliższym i dalszym otoczeniu. Druga grupa kryteriów jest charakter oddziaływania – pozytywny lub negatywny.

Analiza SWOT jest popularnym narzędziem analitycznym, który za zadanie ma przede wszystkim uporządkować informacje. Jest używana powszechnie we wszystkich obszarach planowania strategicznego, jako pierwszy etap planowania gromadzący dane. W procesie przygotowania Strategii analizę SWOT zastosowano w czterech obszarach: społeczeństwo, gospodarka, infrastruktura i środowisko. Dane zostały opracowane na podstawie materiałów zebranych podczas szkolenia z zarządzania strategicznego, które odbyło się w dniach 10-11.04.2014 r. Zgromadzone informacje przedstawiono poniżej.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 16. Analiza SWOT dla obszaru społeczeństwo

SPOŁECZEŃSTWO	
Mocne strony	Słabe strony
• Zróżnicowany profil działalności gospodarczej • Dobrze wykształceni mieszkańcy (młodzi) • Dogodne położenie względem rynku pracy (Konin, Inowrocław) • Uwarunkowania przyrodnicze mogące kreować potencjalne miejsca pracy • Warunki przyrodnicze do uprawiania sportów • Aktywność Mieszkańców podczas akcji charytatywnych • Dobra baza rekreacyjno-sportowa • Przedsiębiorczość Mieszkańców • Wzrost liczby Mieszkańców • Szeroki wachlarz wydarzeń kulturalnych	• Słaby poziom zaangażowania społecznego • Brak zaangażowania pracowników instytucji publicznych • Niski poziom nauczania - niekorzystne wyniki egzaminów zewnętrznych • brak specjalistów w NZOZ-ie • Budynki użyteczności publicznej nie przystosowane dla niepełnosprawnych • Wykluczenie cyfrowe • Nieprzemyślane działania promocyjne • Niedostosowanie umiejętności zawodowych Mieszkańców do ofert generowanych przez rynek pracy • Brak zainteresowania młodych ludzi życiem lokalnym • Brak zaangażowania nauczycieli
Szanse	Zagrożenia
• Krótkie wyjazdy weekendowe • Moda na osiedlanie się na wsi • Zwiększająca się liczba NGO • Ekoturystyka i agroturystyka • Europejska mobilność • Możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych (Unia Europejska, Mechanizm Norweski, itp.) • Wzrost poziomu wykształcenia • Upowszechnianie współpracy międzygminnej lokalnych grup (powiatowa, krajowa) • Promowanie postaw przedsiębiorczych • Deklarowana polityka prorodzinna państwa • Upowszechnienia wychowania przedszkolnego • Możliwość współpracy instytucjonalnej w ramach projektów międzynarodowych	• Spadek poziomu życia mieszkańców utrzymujących się z rolnictwa • Starzejące się społeczeństwo • Ubożenie społeczeństwa • Nasilający się proces emigracji młodych • Wykluczenie cyfrowe • Niski poziom świadomości ekologicznej • Sytuacja demograficzna w kraju • Odchodzenie od tradycyjnych norm społecznych • Pogarszający się stan zdrowia psychicznego społeczeństwa i choroby cywilizacyjne • Niska świadomość ekologiczna • Niedostateczna ilość środków na dodatkowe zadania delegowane Gminie

Źródło: opracowanie własne

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 17. Analiza SWOT dla obszaru gospodarka

GOSPODARKA	
Mocne strony	Słabe strony
• Droga krajowa nr 25 • Dogodne położenie względem rynku pracy (Konin, Inowrocław) • 3 piekarnie • Przestrzeń atrakcyjna turystycznie • Mikroklimat sprzyjający aktywności turystycznej • Dobra infrastruktura komunikacyjna • Funkcja sakralna	• Brak dużych zakładów pracy • Słaba jakość gleb • Brak oferty handlowej marketów spożywczych – niski poziom oferty handlowej • Przeciętne wskaźniki opisujące przedsiębiorczość w Gminie • Obszar Natura 2000 • Brak zachęt dla przedsiębiorców i Mieszkańców chcących prowadzić działalność gospodarczą • Brak wsparcia instytucjonalnego dla zakładania działalności gospodarczej • Brak oferty inwestycyjnej • Brak infrastruktury turystycznej • Mała liczba miejsc pracy • Niewykorzystane możliwości rozwinięcia znaczenia funkcji sakralnej • Słaba promocja • Utrudniony dostęp do szybkiego Internetu • Zjawisko bezrobocia wśród młodych ludzi • Duże rozdrobnienie gospodarstw
Szanse	Zagrożenia
• Napływ nowego kapitału z zewnątrz • Przepisy UE dotyczące odnawialnych źródeł energii • Możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych (Unia Europejska, Mechanizm Norweski, itp.) • Tworzenie stref ekonomicznych i programów aktywizacyjnych • Wzrost poziomu edukacji oraz jej dostosowanie do potrzeb rynku pracy • Rozwój „małej przedsiębiorczości” • Rozwój działów specjalnych w rolnictwie np. rolnictwa ekologicznego • Rozwój agroturystyki • Rozwój poprzez promocję sportu	• Pogarszająca się sytuacja gospodarcza kraju • Rozbudowana administracja i procesy formalne • Niekorzystne ograniczenia działalności gospodarczej na terenach chronionych • Zła sytuacja społeczno-gospodarcza w kraju • Problemy małych gospodarstw rolnych • Odpływ kapitału zagranicznego do innych krajów Unii Europejskiej lub poza Europę • Niestabilna sytuacja polityczna Europy Wschodniej • Brak aktywności młodego pokolenia • Migracja ludzi młodych

Źródło: opracowanie własne

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 18. Analiza SWOT dla obszaru infrastruktura

INFRASTRUKTURA	
Mocne strony	Słabe strony
• Rozwinięta sieć dróg • Sprawnie działające instalacje energetyczne • Zmodernizowane oświetlenie uliczne/drogowe • Dobra baza placówek oświatowych • Dobry stan techniczny budynków infrastruktury społecznej • Dobrze rozbudowana sieć wodociągowa • Rozwijająca się infrastruktura wytwarzania energii odnawialnej (ogniwa fotowoltaniczne, elektrownie wiatrowe, pompy ciepła)	• Niepełna sieć kanalizacyjna • Konieczność modernizacji wodociągu ze względu na azbest • Niewydolna infrastruktura poboru i dystrybucji wody (szczególnie w okresie letnim) • niepełna sieć chodników • Słaba jakość nawierzchni dróg • Słaba komunikacja pomiędzy miejscowościami Gminy a dużymi miastami • Brak sieci gazowej • Brak ekonomicznego uzasadnienia budowy sieci gazowej • Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna • Niedostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych • brak obwodnicy Skulska
Szanse	Zagrożenia
• Możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych (Unia Europejska, Mechanizm Norweski, itp.) • Rozwój przedsiębiorczości związany z nowoczesnymi technologiami • Modernizacja i rozbudowa nadajników telefonii komórkowej • Regulacje prawne gospodarki odpadami komunalnymi • Projekt „Szerokopasmowa Wielkopolska” • Możliwość współpracy instytucjonalnej w ramach projektów międzynarodowych • Upowszechnianie współpracy międzygminnej (powiatowa, krajowa)	• Wzrost kosztów budowy i utrzymania infrastruktury oraz jej szybkie zużywanie się • Szybkie starzenie się infrastruktury • Wysokie koszty utrzymania infrastruktury • Wysokie koszty modernizacji • Nie podlega prawom rynkowym • Wydłużony w czasie proces inwestycji • Wzrost natężenia ruchu tranzytowego • Brak ekonomicznego uzasadnienia niektórych inwestycji infrastrukturalnych • Protesty społeczności związane z budową elektrowni wiatrowych i modernizacją nadajników telefonii komórkowej • Brak zainteresowania inwestycjami realizowanymi w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego

Źródło: opracowanie własne

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 19. Analiza SWOT dla obszaru środowisko

ŚRODOWISKO	
Mocne strony	Słabe strony
• Cenne zasoby przyrodnicze (jeziora, lasy) • Obszary chronione Natura 2000 • Czyste środowisko • Brak uciążliwego przemysłu • Działania zwiększające świadomość ekologiczną dzieci i młodzieży • Dobry stan infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków • Instalacje do produkcji energii odnawialnej • Ekologiczne rolnictwo • Instalacje ochrony środowiska	• Niska świadomość ekologiczna Mieszkańców • Brak kompleksowej infrastruktury kanalizacyjnej • Brak dostosowania szlaków turystycznych dla osób niepełnosprawnych • Pokrywa azbestowa znacznej liczby zabudowań • Wysokoemisyjne indywidualne systemy grzewcze • Niedostateczna informacja o możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych związanych z ochroną środowiska • wysoka emisja do atmosfery zanieczyszczeń • brak obwodnicy Skulska
Szanse	Zagrożenia
• Możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych (Unia Europejska, Mechanizm Norweski, itp.) • Rozwój idei wytwarzania energii odnawialnej • Zmiana przepisów dostosowująca prawo do przepisów unijnych • Programy Oczyszczania Kraju z Azbestu • Możliwość pozyskania dofinansowania do modernizacji indywidualnych systemów grzewczych • Wzrost świadomości społecznej w zakresie ekologii i zrównoważonego rozwoju • Zainteresowanie cennymi przyrodniczo terenami jako idealnymi miejscami do mieszkania	• Niefrasobliwe gospodarowanie odpadami (dziłkie wysypiska) • Wielkie fermy hodowlane • Rabunkowa gospodarka leśna • Palenie odpadów • Wypalanie traw

Źródło: opracowanie własne

5. Wizja

T
U E
R S
p Y K I T
R S U E N E
Z T L K W T
E Y T O E Y
S K U L S K
T A R O T A
R A G Y
Z I C
E A J
Ń E

31

Skulsk to przyjazna dla Mieszkańców gmina, charakteryzująca się wysokim poziomem estetyki oraz ładem przestrzennym. Silnie rozwinięta tożsamość lokalna dzięki pielęgnowanej od wieków tradycji sprawia, iż Gmina Skulsk wyróżnia się spośród innych jednostek administracyjnych w regionie. Dziedzictwo kulturowe, ponadprzeciętne walory środowiska naturalnego i krajobrazu tworzą doskonałe warunki do rozwoju turystyki, a walory Gminy skutecznie wykorzystują również lokalni przedsiębiorcy.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

6. Cele

6.1. Schemat celów

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

1. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI	2. NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA	3. ROZWINIĘTA GOSPODARKA
1.1. Zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej i jej dostosowanie do potrzeb rynkowych	2.1. Poprawa jakości infrastruktury drogowej	3.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej
1.1.1. Wzmacnianie kompetencji społecznych młodych mieszkańców gminy	2.1.1. Remonty, przebudowy i budowy dróg gminnych	3.1.1. Tworzenie korzystnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości
1.1.2. Poprawa jakości kształcenia	2.1.2. Remonty, przebudowy i budowy chodników oraz ścieżek rowerowych	3.1.2. Stworzenie panelu współpracy i wymiany doświadczeń osób będących potencjalnymi inwestorami w Gminie
1.1.3. Zakup niezbędnego sprzętu i oprogramowania dla szkół oraz pomocy naukowych	2.1.3. Remonty, przebudowy i budowy nowych fragmentów systemu oświetleniowego	3.1.3. Stworzenie nowych produktów i usług turystycznych
1.1.4. Wspieranie rozwoju edukacji przedszkolnej	2.2. Poprawa jakości infrastruktury sieciowej	3.1.4. Poprawa jakości infrastruktury turystycznej
1.1.5. Utworzenie systemu stypendialnego dla uczniów	2.2.1. Kontynuacja rozwoju sieci kanalizacyjnej i przydomowych oczyszczalni ścieków	3.1.5. Promowanie współpracy z NGO, innymi gminami oraz partnerami zagranicznymi w celu rozwijania i promowania działalności gospodarczej
1.2. Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej Mieszkańców	2.2.2. Modernizacja sieci wodociągowej	3.1.6. Promocja walorów turystycznych i dziedzictwa kulturowego Gminy
1.2.1. Wzrost jakości świadczonych usług medycznych w gminie	2.2.3. Modernizacja stacji uzdatniania wody	3.1.7. Aktywizacja osób bezrobotnych
1.2.2. Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	2.2.4. Przebudowa oczyszczalni ścieków i modernizacja instalacji wodociągowej	3.2. Wzrost konkurencyjności produktów i usług na rynku lokalnym
1.2.3. Wspieranie działań prowadzących do aktywnego spędzania wolnego czasu	2.3. Wsparcie rozbudowy infrastruktury społeczeństwa informacyjnego oraz budowa instalacji odnawialnych źródeł energii	3.2.1. Promowanie postaw przedsiębiorczych już od najmłodszych lat
1.3. Wzrost zaangażowania społecznego i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	2.3.1. Budowa infrastruktury zwiększającej dostęp do Internetu w ramach projektu „Szerokopasmowa Wielkopolska”	3.2.2. Wsparcie działalności rolniczej z naciskiem na specjalizacje rolnicze (szkolenia, punkty doradcze)
1.3.1. Aktywizacja osób starszych, niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie	2.3.2. Wsparcie realizacji projektów związanych z odnawialnymi źródłami energii	3.2.3. Stworzenie dogodnych warunków do prowadzenia nieuciążliwej działalności produkcyjnej
1.3.2. Wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży	2.4. Modernizacja infrastruktury społecznej	3.2.4. Wspieranie przedsiębiorców z branży turystycznej oraz pokółoturystycznej
1.3.3. Wzbogacenie oferty kulturalnej i wzmocnienie współpracy z organizacjami integrującymi działania kulturalne (KGW, OSP, NGO)	2.4.1. Budowa Gminnego Centrum Sportu i Rekreacji oraz przystani w Mielnicy Dużej	
1.3.4. Aktywizacja zawodowa osób młodych	2.4.2. Modernizacja Ośrodka Zdrowia w Skulsku	
1.3.5. Zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu	2.4.3. Poprawa jakości infrastruktury sportu i rekreacji	

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

1.4. Wzmocnienie potencjału administracji publicznej	2.4.4. Budowa hali sportowej na terenie Gminy	
1.4.1. Cyfryzacja Urzędu Gminy i wzrost dostępności usług publicznych drogą internetową	2.5. Poprawa ładu przestrzennego oraz wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	
1.4.2. Szkolenia kompetencyjne dla pracowników administracji publicznej	2.5.1. Usunięcie azbestu z pokryć dachowych	
1.4.3. Nawiązanie współpracy w ramach partnerstw instytucjonalnych oraz uczestnictwo w projektach wspierających rozwój lokalny i regionalny	2.5.2. Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego przez doposażenie OSP	
	2.5.3. Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych budynków użyteczności publicznej	
	2.5.4. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

6.2. Komplementarność celów

Wśród celów, jakie zostały wyodrębnione do realizacji w Gminie Skulsk znajdują się cele w stosunku do siebie komplementarne (tabela 20). Komplementarność celów jest cechą pozwalającą na to, by podejmowane działania niosły za sobą racjonalne wydatkowanie środków, a także możliwość uzyskania dodatkowych korzyści przez beneficjentów na różnych etapach realizacji Strategii. Komplementarność celów przyczynia się do oszczędności środków i czasu, ułatwia realizację zadań, zwiększa użyteczność usług, a także wpływa na generowanie dodatkowych i trwałych produktów i rezultatów.

Tabela 20. Komplementarność celów w Strategii Rozwoju Gminy Skulsk na lata 2014-2020

1.1.1.	Wzmacnianie kompetencji społecznych młodych mieszkańców gminy	1.3.4.	Aktywizacja zawodowa osób młodych
		2.3.1.	Budowa infrastruktury zwiększającej dostęp do internetu w ramach projektu „Szerokopasmowa Wielkopolska”
		3.2.1.	Promowanie postaw przedsiębiorczych już od najmłodszych lat
1.1.2.	Poprawa jakości kształcenia	2.3.1.	Budowa infrastruktury zwiększającej dostęp do internetu w ramach projektu „Szerokopasmowa Wielkopolska”
		1.3.4.	Aktywizacja zawodowa osób młodych
1.2.1.	Wzrost jakości świadczonych usług medycznych w gminie	2.4.2.	Modernizacja Ośrodka Zdrowia w Skulsku
1.2.2.	Zwiększenie świadomości ekologicznej Mieszkańców	2.3.2.	Wsparcie realizacji projektów związanych z odnawialnymi źródłami energii
		2.5.1.	Usunięcie azbestu z pokryć dachowych
1.2.3.	Wspieranie działań prowadzących do aktywnego spędzania wolnego czasu	1.3.2.	Wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży
		1.3.3.	Wzbogacenie oferty kulturalnej i wzmocnienie współpracy z organizacjami integrującymi działania kulturalne (KGW, OSP, NGO)
		2.1.2.	Remonty, przebudowy i budowy chodników oraz ścieżek rowerowych
		2.4.1.	Budowa Gminnego Centrum Sportu i Rekreacji oraz przystani w Mielnicy Dużej
		2.4.3.	Poprawa jakości infrastruktury sportu i rekreacji
		2.4.4.	Budowa hali sportowej na terenie Gminy
1.3.1.	Aktywizacja osób starszych, niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie	2.5.3.	Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych budynków użyteczności publicznej
		3.1.7.	Aktywizacja osób bezrobotnych
1.3.2.	Wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży	1.2.3.	Wspieranie działań prowadzących do aktywnego spędzania wolnego czasu
		2.4.1.	Budowa Gminnego Centrum Sportu i Rekreacji oraz przystani w Mielnicy Dużej
		2.4.3.	Poprawa jakości infrastruktury sportu i rekreacji

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		2.4.4.	Budowa hali sportowej na terenie Gminy
1.3.4.	Aktywizacja zawodowa osób młodych	1.1.1.	Wzmacnianie kompetencji społecznych młodych mieszkańców gminy
		1.1.2.	Poprawa jakości kształcenia
		3.2.1.	Promowanie postaw przedsiębiorczych już od najmłodszych lat
1.3.5.	Zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu	1.4.1.	Cyfryzacja Urzędu Gminy i wzrost dostępności usług publicznych drogą internetową
		2.3.1.	Budowa infrastruktury zwiększającej dostęp do internetu w ramach projektu „Szerokopasmowa Wielkopolska”
1.4.1.	Cyfryzacja Urzędu Gminy i wzrost dostępności usług publicznych drogą internetową	1.3.5.	Zapobieganie wykluczeniu cyfrowemu
		2.3.1.	Budowa infrastruktury zwiększającej dostęp do internetu w ramach projektu „Szerokopasmowa Wielkopolska”
1.4.3.	Nawiązanie współpracy w ramach partnerstw instytucjonalnych oraz uczestnictwo w projektach wspierających rozwój lokalny i regionalny	3.1.5.	Promowanie współpracy z NGO, innymi gminami oraz partnerami zagranicznymi w celu rozwijania i promowania działalności gospodarczej
2.1.2.	Remonty, przebudowy i budowy chodników oraz ścieżek rowerowych	3.1.4.	Poprawa jakości infrastruktury turystycznej
2.3.2.	Wsparcie realizacji projektów związanych z odnawialnymi źródłami energii	1.2.2.	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców
2.4.1.	Budowa Gminnego Centrum Sportu i Rekreacji oraz przystani w Mielnicy Dużej	1.2.3.	Wspieranie działań prowadzących do aktywnego spędzania wolnego czasu
		1.3.2.	Wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży
		3.1.3.	Stworzenie nowych produktów i usług turystycznych
2.4.2.	Modernizacja Ośrodka Zdrowia w Skulsku	1.2.1.	Wzrost jakości świadczonych usług medycznych w gminie
3.1.2.	Stworzenie panelu współpracy i wymiany doświadczeń osób będących potencjalnymi inwestorami w Gminie	3.2.4.	Wspieranie przedsiębiorców z branży turystycznej oraz okoturystycznej

Źródło: opracowanie własne

36

6.3. Spójność celów

Cele wyznaczone do zrealizowania w ramach Strategii Rozwoju Gminy Skulsk na lata 2014-2020 zostały sformułowane jako wyraz potrzeb i postulatów zgłoszonych przez Mieszkańców Gminy i swoją formą realizują zamierzenia nowej polityki regionalnej. Niemniej jednak nie pozostają one bez związku z ustaleniami dokonanymi w dokumentach strategicznych Polski i Unii Europejskiej. Analiza spójności celów Strategii Rozwoju Gminy Skulsk na lata 2014-2020 z celami zawartymi w *Strategii Rozwoju Kraju 2020*, *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020* oraz *Strategii Europy 2020* wykazała, że znaczna większość celów jest zbieżna (tabela 21). Spójność celów wykazało również porównanie z dokumentami strategicznymi samorządu wojewódzkiego tj. *Strategią Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku* oraz projektem *Wielkopolskiego Regionalnego Programu 1-2020 ver. 9.0* (tabela 22).

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 21. Spójność celów Gminy Skulsk z zewnętrznymi dokumentami strategicznymi

1. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI				
		Strategia Rozwoju Kraju 2020	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020	Strategia Europa 2020
1.1	Zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej i jej dostosowanie do potrzeb rynkowych	I.3.2. Rozwój kapitału społecznego III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych	2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe: 2.2.1. Usługi edukacyjne i szkoleniowe 1.3.1. Rozwój kapitału intelektualnego, w tym kapitału ludzkiego i społecznego	1. Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji 3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu
1.2	Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej Mieszkańców	III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych II.6.4. Poprawa stanu środowiska	1.2.3. Pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe: 2.2.2. Usługi medyczne	
1.3	Wzrost zaangażowania społecznego i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	I.3.2. Rozwój kapitału społecznego III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych II.5.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do	1.3.1. Rozwój kapitału intelektualnego, w tym kapitału ludzkiego i społecznego 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu	1. Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji 3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		Internetu II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe: 2.2.1. Usługi edukacyjne i szkoleniowe	
1.4	Poprawa sprawności działania administracji publicznej	III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych II.5.2. Upowszechnienie wykorzystania technologii cyfrowych I.1.1. Uporządkowanie kompetencji umożliwiające realizację działań rozwojowych III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich III.3.1. Tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach	2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe: 2.2.3. Usługi komunikacyjne 1.3.3. Zwiększanie możliwości wprowadzania rozwiązań innowacyjnych przez przedsiębiorstwa i instytucje regionalne 3.3. Przebudowa i wzmocnienie koordynacji w systemie wieloszczeblowego zarządzania 3.4. Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej	1. Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji 3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu
2. NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA				
		Strategia Rozwoju Kraju 2020	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020	Strategia Europa 2020

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2.1	Poprawa jakości infrastruktury drogowej	II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych	1.2.3. Pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich 2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności 1.2.1. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionów	
2.2	Poprawa jakości infrastruktury sieciowej	III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych	1.2.3. Pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe: 2.2.4. Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska	
2.3	Wsparcie rozbudowy infrastruktury społeczeństwa informacyjnego oraz budowa instalacji odnawialnych źródeł energii	II.5.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych	2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe: 2.2.3. Usługi komunikacyjne 1.2.1. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionów 1.3.5. Dywersyfikacja	1. Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji 2. Zrównoważony rozwój – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

			źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne	
2.4	Modernizacja infrastruktury społecznej	III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych	2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe: 2.2.2. Usługi medyczne	
2.5	Poprawa ładu przestrzennego oraz wzrost poczucia bezpieczeństwa Mieszkańców	III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego I.3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela II.6.4. Poprawa stanu środowiska II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej	2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe: 2.2.4. Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska 1.3.5. Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne	
3. ROZWINIĘTA GOSPODARKA				
		Strategia Rozwoju Kraju 2020	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020	Strategia Europa 2020
3.1	Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej	II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej II.4.1. Zwiększanie aktywności	1.2.3. Pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich 1.3.7. Współpraca międzynarodowa 1.2.4. Efektywne	1. Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji 3. Rozwój sprzyjający

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		zawodowej III.3.1. Tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach	wykorzystanie w procesach rozwojowych potencjału specjalizacji terytorialnej 3.4 Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej 1.3.4. Wspieranie rozwoju instytucji otoczenia biznesu (IOB)	włączeniu społecznemu
3.2	Wzrost konkurencyjności produktów i usług na rynku lokalnym	II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej II.2.3. Zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno-spożywczego II.6.4. Poprawa stanu środowiska	1.3.1. Rozwój kapitału intelektualnego, w tym kapitału ludzkiego i społecznego 1.2.3. Pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich	1. Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji 2. Zrównoważony rozwój – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Kraju 2020, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020 oraz Strategii Europy 2020

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 22. Spójność celów Gminy Skulsk z zewnętrznymi dokumentami strategicznymi

1. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI				
		Strategia Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	
1.1	Zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej i jej dostosowanie do potrzeb rynkowych	5.5. Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego 7.1. Poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji	Oś Priorytetowa 8: Priorytet Inwestycyjny 10.1 Priorytet Inwestycyjny 10.3	
1.2	Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej Mieszkańców	5.5. Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych 2.10. Promocja postaw ekologicznych 8.4. Promocja zdrowego stylu życia 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu	Oś Priorytetowa 9: Priorytet Inwestycyjny 9.1 Oś Priorytetowa 7: Priorytet Inwestycyjny 9.7	
1.3	Wzrost zaangażowania społecznego i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	1.3. Rozbudowa infrastruktury na rzecz społeczeństwa informacyjnego 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego 8.1. Wzmacnianie aktywności zawodowej	Oś Priorytetowa 6: Priorytet Inwestycyjny 8.5 Oś Priorytetowa 9: Priorytet Inwestycyjny 10.4 Oś Priorytetowa 7: Priorytet Inwestycyjny 9.4	
1.4	Poprawa sprawności działania administracji publicznej	1.3. Rozbudowa infrastruktury na rzecz społeczeństwa informacyjnego 5.5. Zwiększenie dostępności do	Oś Priorytetowa 2: Priorytet Inwestycyjny 2.3 Oś Priorytetowa 8: Priorytet Inwestycyjny 10.3	

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		podstawowych usług publicznych 9.3. Sprawna, innowacyjna administracja samorządowa 6.3. Rozwój sieci i kooperacji w gospodarce regionu 9.6. Rozwój współpracy terytorialnej 9.1. Tworzenie warunków dla zarządzania rozwojem regionu		
2. NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA				
		Strategia Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	
2.1	Poprawa jakości infrastruktury drogowej	1.1. Zwiększenie spójności sieci drogowej 5.5. Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych 6.8. Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych	Oś Priorytetowa 5: Priorytet Inwestycyjny 7.2	
2.2	Poprawa jakości infrastruktury sieciowej	6.8. Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów Inwestycyjnych 2.7. Poprawa gospodarki wodno – ściekowej	Oś Priorytetowa 4: Priorytet Inwestycyjny 6.2	
2.3	Wsparcie rozbudowy infrastruktury społeczeństwa informacyjnego oraz budowa instalacji odnawialnych źródeł energii	1.3. Rozbudowa infrastruktury na rzecz społeczeństwa informacyjnego 3.2. Rozwój produkcji i	Oś Priorytetowa 2: Priorytet Inwestycyjny 2.3 Oś Priorytetowa 3: Priorytet Inwestycyjny 4.1	

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		wykorzystanie alternatywnych źródeł energii		
2.4	Modernizacja infrastruktury społecznej	8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu 8.3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i opieki zdrowotnej 8.4. Promocja zdrowego stylu życia 5.5. Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych	Oś Priorytetowa 9: Priorytet Inwestycyjny 9.1	
2.5	Poprawa ładu przestrzennego oraz wzrost poczucia bezpieczeństwa Mieszkańców	9.1. Tworzenie warunków dla zarządzania rozwojem regionu 9.5. Budowa regionalnych systemów zabezpieczania i reagowania na zagrożenia 3.1. Optymalizacja gospodarowania energią	Oś Priorytetowa 3: Priorytet Inwestycyjny 4.3 Oś Priorytetowa 4: Priorytet Inwestycyjny 5.2	
3. ROZWINIĘTA GOSPODARKA				
		Strategia Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020	
3.1	Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej	9.6. Rozwój współpracy terytorialnej 6.8. Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych 6.11. Rozwój	Oś Priorytetowa 6 Priorytet Inwestycyjny 8.7 Priorytet Inwestycyjny 8.5 Oś Priorytetowa 1: Priorytet Inwestycyjny 3.1	

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		gospodarki społecznej 8.1. Wzmacnianie aktywności zawodowej 7.3. Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności	Priorytet Inwestycyjny 3.3 Priorytet Inwestycyjny 3.4	
3.2	Wzrost konkurencyjności produktów i usług na rynku lokalnym	2.1. Wsparcie ochrony przyrody 2.9. Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa 7.3. Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności 6.10. Poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolnego	Oś Priorytetowa 1: Priorytet Inwestycyjny 3.1 Priorytet Inwestycyjny 3.3 Priorytet Inwestycyjny 3.4 Oś Priorytetowa 6: Priorytet Inwestycyjny 8.7 Priorytet Inwestycyjny 8.9 Oś Priorytetowa 3: Priorytet Inwestycyjny 4.5	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku i projektu Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 ver. 9.0

45

7. Wdrażanie

Do podstawowych wymogów sprawnego wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Skulsk na lata 2014-2020 należą skuteczne działania związane z czuwaniem nad realizacją celów, a zwłaszcza monitorowanie postępów i identyfikowanie trudności. Za zadanie wdrażania zapisów Strategii odpowiedzialny jest Wójt Gminy. Cele pośrednie i cele bezpośrednie zawarte w Strategii realizować będą poszczególne Referaty Urzędu Gminy Skulsk, a także jednostki podległe Urzędowi, w których kompetencjach zawierają się konkretne działania.

System wdrażania Strategii powinien być oparty o praktyki przyjęte w systemach zarządzania projektami, gdzie kluczową osobą jest postać kierownika projektu zajmującego się koordynacją zadań, motywacją do ich realizacji oraz komunikacją pomiędzy członkami specjalnie powołanego Zespołu ds. wdrażania Strategii. Realizacja poszczególnych celów bezpośrednich i pośrednich powinna odbywać się wraz z przyjętym planem działań, który powinien być na bieżąco aktualizowany co najmniej raz w roku (np. w momencie uchwalania Budżetu Gminy lub Wieloletniej Prognozy Finansowej).

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Ważnym punktem wdrażania Strategii jest także system monitorowania wyposażony w zestaw wskaźników dobranych do celów pośrednich. Pozwala on na bieżące kontrolowanie procesów wdrożeniowych i osiąganie zamierzonych efektów, eliminowanie trudności i wprowadzanie ewentualnych zmian w treści i zakresie zadeklarowanych działań i zadań. Weryfikacja zapisów i stopnia realizacji zamierzeń powinna skłaniać do podejmowania działań przyspieszających wdrożenie, szukania możliwości wsparcia realizacji zadań w zewnętrznych jednostkach i z pomocą zewnętrznych źródeł finansowania. W momencie pojawienia się nowych możliwości czy też wystąpienia uciążliwych trudności należy działania Strategii odpowiednio przemodelować nadając celom, działaniom i zadaniom nowy kształt, tak aby nowopowstała sytuacja nie zagroziła powodzeniu wdrożenia ale wpłynęła na przyspieszenie pojawienia się wyników. Działania zmierzające do aktualizacji Strategii powinny być poprzedzone ewaluacją i procesem monitorowania oraz wnikliwą analizą otoczenia i czynników egzogenicznych mogących mieć wpływ na powodzenie Strategii.

W przypadku rozłożenia odpowiedzialności za wdrożenie Strategii aktualne wydaje się poszukiwanie partnerów publicznych i prywatnych, którym można wydelegować zadania i powierzyć realizację wybranych działań. Możliwość taką niesie ze sobą Ustawa o partnerstwie publiczno-prywatnym.

8. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja Strategii Rozwoju Gminy Skulsk na lata 2014-2020 oparte zostały na najnowszych trendach w zakresie tworzenia systemów monitoringu i ewaluacji. Skorzystano z metodologii J. Brysona² opartej na podejściu procesowym, a zmierzającej do pobudzenia zaangażowania wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy, mających kluczowe znaczenia dla realizacji Strategii. Istotnym z punktu widzenia tworzenia założeń monitoringu i ewaluacji jest podejście partycypacyjne. Ma ono znaczenie ze względu na nowe podejście w funkcjonowaniu terytoriów, które wskazuje na to, że terytorium jest systemem złożonym o wysokim stopniu skomplikowania. Odpowiednie zaangażowanie aktorów lokalnych w proces tworzenia, wdrażania i monitorowania strategii pozwala multiplikować efekty zmian i może prowadzić do zmiany ścieżki rozwoju danego terytorium w długim okresie.

Założeniem systemu monitoringu jest odpowiedź na pytanie jak realizacja strategii wpływa na realizację założonej wizji i głównych celów strategicznych. W celu odpowiedzi na te pytanie zbudowano system wskaźników powiązanych z różnymi poziomami celów, jakie zostały przyjęte w

² Bryson J.. 2004. *Strategic planning for public and nonprofit organizations. A Guide to Strengthening Sustaining* 3rd Edition, John Wiley and Son, San Francisco

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Strategii. Wskaźniki kontekstowe odpowiadają poziomowi wizji oraz celów strategicznych ogólnych i mają za zadanie zobrazować sytuację w poszczególnych obszarach. Jest ich niewiele, charakteryzują się wysokim poziomem ogólności i nie ma trudności w dotarciu do nich. Wskaźniki kontekstowe wybrane do Strategii Rozwoju Gminy Skulsk (tabela 23) powinny być relatywizowane za pomocą porównania do podobnych jednostek (w tym przypadku do gmin o podobnej wielkości, liczbie mieszkańców, potencjale gospodarczym, itp.). Analiza wskaźników kontekstowych powinna obejmować analizę statyczną i dynamiczną opartą na benchmarkingu. Oprócz oceny zjawiska, którego wskaźnik dotyczy należy uwzględnić także kierunek i tempo zachodzenia zmian.

Tabela 23. Wskaźniki kontekstowe dla monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Skulsk na lata 2014-2020

1. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI
a. Liczba organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców (szt.)
b. Komputery w szkołach z dostępem do Internetu (szt.)
c. Wskaźnik obciążenia demograficznego
2. NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA
a. Liczba kursów autobusowych w ciągu doby (szt.)
b. Liczba osób korzystająca z wodociągów (os)
c. Gęstość sieci rozdzielczej na 100 km ² (km/km ²)
3. ROZWINIĘTA GOSPODARKA
a. Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców (szt.)
b. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym (os)
c. Udział liczby bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)

Źródło: opracowania własne

W celu oceny wskaźników kontekstowych zastosowano intuicyjną logikę światła drogowych pogłębianą o wskazanie na kierunek zmian (tabela 24). Przy ocenie kierunku zmian należy uwzględnić także charakter wskaźnika (stymulanta, de stymulanta, nominanta).

Tabela 24. Wskaźniki kontekstowe i ich interpretacja graficzna

Wskaźnik	Grafika	Interpretacja
Wskaźnik o charakterze stymulanta		Sytuacja pozytywna, trend pozytywny
Wskaźnik o charakterze stymulanta		Sytuacja negatywna, trend pozytywny
Wskaźnik o charakterze destymulanta		Sytuacja neutralna, trend negatywny
Wskaźnik o charakterze destymulanta		Sytuacja negatywna, trend pozytywny

Źródło: opracowanie własne na podstawie System Monitoringu, Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030

Poza wskaźnikami kontekstowymi do każdego z celów strategicznych dobrano wskaźniki strategiczne, które podporządkowano celom pośrednim (tabela 25). Na podobnej zasadzie co ocena wskaźników kontekstowych należy stworzyć zestawienie i ocenić wskaźniki strategiczne dla każdego z

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego celów zawartych w Strategii. Taki uproszczony sposób oceny postępów we wdrażaniu strategii może okazać się niewystarczający i zaistnieje konieczność dokonania pogłębionej analizy sytuacji.

Tabela 25. Zestaw wskaźników systemu monitoringu Strategii Rozwoju Gminy Skulsk na lata 2014-2020

1. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI		
1.1	Zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej i jej dostosowanie do potrzeb rynkowych	
	Wskaźniki produktu	Liczba godzin zajęć z języków obcych w szkołach podstawowych (godz.) Wielkość środków przeznaczona na stypendia dla uzdolnionych uczniów (tys. zł) Liczba dokumentów regulujący system motywacji nauczycieli (szt.) Liczba boisk sportowych w miejscowościach Gminy (szt.) Liczba lokali przeznaczonych dla grup przedszkolnych (szt.) Liczba zakupionych pomocy naukowych i oprogramowania dla jednostek edukacyjnych (szt.) Liczba zajęć dodatkowych dla uczniów (godz.) Liczba zajęć dodatkowych dla uczniów o charakterze sportowym (godz.)
	Wskaźniki rezultatu	Liczba uczniów korzystających z zajęć dodatkowych (os.) Liczba nauczycieli objętych systemem motywacyjnym (os.) Wyniki egzaminu gimnazjalnego w Gminie w porównaniu ze średnią województwa lub gminami sąsiednimi (%) Liczba laureatów konkursów przedmiotowych (os.) Liczba osób korzystających z boisk sportowych (os.) Liczba korzystających z placówek edukacyjnych (os.) Liczba korzystających z placówek bibliotecznych (os.) Liczba korzystających z oprogramowania i zakupionych pomocy naukowych (os.) Liczba dzieci korzystających z zajęć dodatkowych w szkołach i świetlicach (os.) Liczba uczniów startujących e regionalnych/krajowych zawodach sportowych (os.)
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba osób legitymująca się znajomością co najmniej dwóch języków obcych (os.) Liczba nowo powstałych miejsc pracy w oświacie i kulturze (os.) Liczba osób korzystających z nowych ofert programowych w zakresie kultury i edukacji (os.) Nakłady na kulturę i oświatę (tys. zł) Liczba obiektów sportowych (szt.)
1.2	Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej Mieszkańców	
	Wskaźniki produktu	Liczba przeprowadzonych badań profilaktycznych (szt.) Liczba zorganizowanych imprez o charakterze sportowym (szt.) Liczba wypromowanych produktów regionalnych (szt.) Liczba zorganizowanych imprez z uwzględnieniem elementów edukacji ekologicznej dla Mieszkańców (szt.) Liczba inicjatyw zmierzających do zapewnienia oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (szt.) Liczba organizacji zrzeszających ludzi starszych (szt.) Liczba organizacji zrzeszających osoby niepełnosprawne (szt.) Liczba proponowanych aktywności w ramach oferty kulturalno-rozrywkowej (szt.) Liczba inicjatyw/imprez promujących zdrowy styl życia (szt.)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	Wskaźniki rezultatu	Liczba osób, które skorzystały z proponowanych przez Gminę badań profilaktycznych (os.) Liczba osób, które skorzystały z usług ośrodków zdrowia w Gminie (os.) Liczba osób zadowolonych z świadczonych na terenie Gminy usług medycznych (os.) Liczba inicjatyw współtworzonych przez organizacje zrzeszające ludzi starszych i osoby niepełnosprawne (szt.) Liczba udzielonych porad zawodowych (szt.) Liczba ofert pracy i form aktywności społecznej dla osób starszych (szt.) Liczba inicjatyw współtworzonych przez organizacje zrzeszające ludzi starszych i osoby niepełnosprawne (szt.) Liczba ofert pracy i form aktywności społecznej dla osób starszych
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych (szt.) Liczba osób/organizacji „tworzących” kulturę (szt.)/ (os.) Liczba obiektów sportowych (szt.) Liczba inicjatyw z zakresie integracji międzypokoleniowej (szt.)
1.3	Wzrost zaangażowanie społecznego i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	
	Wskaźniki produktu	Liczba proponowanych aktywności w ramach oferty kulturalno-rozrywkowej o charakterze regionalnym (szt.) Liczba organizowanych imprez (szt.) Liczba imprez zorganizowanych przy współpracy z NGO (szt.) Liczba imprez zorganizowanych przy współpracy z partnerami zagranicznymi (szt.) Liczba komputerów w budynkach użyteczności publicznej, dzięki którym Mieszkańcy mogą skorzystać z Internetu (szt.) Liczba hot-spotów na terenie Gminy (szt.)
	Wskaźniki rezultatu	Liczba inicjatyw współtworzonych przez organizacje zrzeszające ludzi starszych i osoby niepełnosprawne (szt.) Liczba osób korzystających z oferty kulturalnej (os.) Liczba osób, które skorzystały z Internetu z komputerów w budynkach użyteczności publicznej (os.) Liczba osób korzystających z placówek bibliotecznych (os.) Liczba osób identyfikujących/utożsamiających się z Gminą (os.)
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba osób/organizacji „tworzących” kulturę (szt.), (os.) Liczba inicjatyw z zakresie integracji międzypokoleniowej (szt.) Nakłady na kulturę (tys. zł.)
1.4	Wzmocnienie sprawności działania administracji publicznej	
	Wskaźniki produktu	Liczba systemów elektronicznego obiegu dokumentów (szt.) Liczba usług publicznych posiadających certyfikat (szt.) Liczba osób, które skorzystały z dofinansowania na zajęcia rehabilitacyjne (os.)
	Wskaźniki rezultatu	Liczba przeszkolonych pracowników administracji samorządowej (os.) Średni czas załatwienia sprawy (dni) Liczba udostępnionych e-usług (szt.)
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba osób zadowolonych z obsługi w Urzędzie Gminy (os.) Liczba korzystających z e-usług (os.)
2. NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA		
2.1	Poprawa jakości infrastruktury drogowej	
	Wskaźniki produktu	Długość dróg gminnych (km) Długość zmodernizowanych dróg gminnych (km) Długość chodników w Gminie (km) Długość ścieżek rowerowych (km)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		Długość nowopowstałej kanalizacji deszczowej (km) Liczba nowopowstałych sygnalizacji świetlnych (szt.) Liczba nowych punktów świetlnych (szt.) Liczba inwestycji zrealizowanych w ramach ZIT (szt.)
	Wskaźniki rezultatu	Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów (ha) Liczba nowych inwestycji na terenie Gminy (szt.) Średni czas przejazdu transportem indywidualnym między wybranymi punktami w Gminie (min.) Wielkość nakładów inwestycyjnych wzniesionych przez inwestorów na nowo uzbrojonych terenach inwestycyjnych (tys. zł)
	Wskaźniki oddziaływania	Nakłady na bieżące utrzymanie dróg (tys. zł/km) Liczba nowych miejsc pracy (szt.) Liczba osób oceniających okolice miejsca zamieszkania jako bezpieczne (os.)
2.2	Poprawa jakości infrastruktury sieciowej	
	Wskaźniki produktu	Liczba zmodernizowanych ujęć wody (szt.) Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej (km) Długość sieci kanalizacyjnej (km) Liczba zmodernizowanych/wybudowanych oczyszczalni ścieków (szt.) Liczba wybudowanych przyłączy kanalizacyjnych (szt.) Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków (szt.)
	Wskaźniki rezultatu	Liczba gospodarstw domowych przyłączonych do sieci wodociągowej (szt.) Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów (ha)
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba utworzonych miejsc pracy (szt.) Ilość ścieków odprowadzonych/oczyszczonych (m ³ /m-ąc)
2.3	Wsparcie rozbudowy infrastruktury społeczeństwa informacyjnego oraz budowa instalacji odnawialnych źródeł energii	
	Wskaźnik produktu	Procent realizacji inwestycji w ramach projektu „Wielkopolska Sieć Szerokopasmowa” (%) Liczba zmodernizowanych stacji nadawczych telefonii komórkowych (szt.) Liczba inwestycji w Gminie dotyczących instalacji związanych z odnawialnymi źródłami energii (szt.) Odsetek obszarów w Gminie, które zajęte są pod instalacje odnawialnych źródeł energii (%)
	Wskaźniki rezultatu	Liczba osób mogących korzystać z sieci internet (os.) Liczba osób, którym poprawie uległ zasięg używanych przez nich sieci komórkowych (os.) Powierzchnia obszaru, dla którego poprawił się zasięg telefonii komórkowych (km ²) Powierzchnia terenów przeznaczonych pod inwestycje związane z odnawialnymi źródłami energii
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba utworzonych miejsc pracy (szt.) Liczba osób o zwiększonej świadomości ekologicznej (os.) Liczba korzystających z e-usług (os.)
2.4	Modernizacja infrastruktury społecznej	
	Wskaźniki produktu	Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych i infrastruktury rekreacyjnej (szt.) Liczba wyremontowanych świetlic wiejskich (szt.) Liczba zmodernizowanych obiektów użyteczności (szt.)

50

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		Liczba placów zabaw dla dzieci (szt.) Powierzchnia terenów rekreacyjnych i sportowych (ha) Liczba punktów koncentrujących lokalną infrastrukturę sportową (szt.)
	Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z nowych/zmodernizowanych obiektów sportowych i rekreacyjnych (os.) Liczba osób korzystających z wyremontowanych świetlic wiejskich (os.) Powierzchnia obszarów rekreacyjnych i sportowych (ha) Liczba mieszkańców mająca dostęp do placu zabaw w ciągu 10 min od miejsca zamieszkania (os.) Średnia liczba osób korzystających z infrastruktury rekreacyjno-sportowej w ciągu miesiąca (os.)
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba obiektów sportowych (szt.) Liczba organizowanych imprez sportowych (szt.) Liczba zorganizowanych imprez o charakterze rekreacyjnym (szt.)
2.5.	Poprawa ładu przestrzennego oraz wzrost poczucia bezpieczeństwa Mieszkańców	
	Wskaźniki produktu	Liczba nowych nasadzeń (szt.) Liczba ustawionych koszy na odpady (szt.) Liczba nowopowstałych parków (szt.) Liczba przyjętych planów zagospodarowania przestrzennego (szt.) Liczba przedsięwzięć niskoemisyjnych powstałych dzięki wsparciu Gminy (szt.) Liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych (szt.) Liczba zorganizowanych imprez promujących dbałość o estetykę przestrzeni (szt.) Liczba jednostek wyposażonych OSP (szt.) Liczba wyremontowanych mieszkań w ramach gminnych zasobów mieszkaniowych (szt.) Liczba stawów poddana renowacji (szt.) Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci (szt.)
	Wskaźniki rezultatu	Powierzchnia nowopowstałych terenów zielonych (ha) Powierzchnia Gminy objęta zapisami planów zagospodarowania przestrzennego (%) Liczba miejsc parkingowych (szt.) Liczba osób, dla których budynki użyteczności publicznej stały się w pełni dostępne (os.) Liczba osób, które zadbały o estetykę przestrzeni (os.) Liczba inicjatyw zmierzająca do zwiększenia świadomości ekologicznej Mieszkańców (szt.) Liczba osób, które skorzystały z gminnych zasobów mieszkaniowych (os.) Liczba osób, które rekreacyjnie wykorzystywały stawy poddane renowacji do celów rekreacyjnych (os.)
	Wskaźniki oddziaływania	Udział terenów zielonych w powierzchni Gminy (%) Liczba osób zadowolonych z poziomu jakości środowiska naturalnego (os.) Udział powierzchni obszarów szczególnie cennych przyrodniczo w powierzchni ogółem (ha)
3. ROZWINIĘTA GOSPODARKA		
3.1	Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej	

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	Wskaźniki produktu	Liczba przepisów (ulg, preferencyjnych podatków) dla przedsiębiorców podejmujących działalność gospodarczą (szt.) Liczba nowych produktów i usług regionalnych (szt.) Liczba szlaków turystycznych (szt.) Liczba punktów na terenie Gminy, które udzielają porad rolnikom (szt.)
	Wskaźniki rezultatu	Liczba przedsiębiorców, którzy skorzystali z ulg i preferencyjnych podatków dla podejmujących działalność gospodarczą (os.) Liczba osób korzystających z przystosowanych szlaków turystycznych (os.)
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba utworzonych miejsc pracy (szt.) Liczba osób oceniających okolice miejsca zamieszkania jako atrakcyjne gospodarczo (os.) Liczba nowych miejsc pracy (szt.)
3.2	Wzrost konkurencyjności produktów i usług na rynku lokalnym	
	Wskaźniki produktu	Liczba inicjatyw wspomagających postawy przedsiębiorcze wśród najmłodszych (szt.) Liczba wypromowanych produktów regionalnych (szt.) Liczba dokumentów programowych wspomagających prowadzenie nieuciążliwej działalności gospodarczej (szt.) Liczba inicjatyw skierowanych do rolników, a wspomagających specjalizacje rolnicze (szt.) Liczba udzielonych porad rolnikom realizującym program specjalizacji rolniczych (szt.)
	Wskaźniki rezultatu	Liczba młodych osób, które skorzystały z inicjatyw wspomagających postawy przedsiębiorcze (os.) Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw (szt.) Liczba rolników, którzy skorzystali ze szkoleń (os.) Liczba rolników, którzy skorzystali z porad dotyczących specjalizacji rolniczych (os.)
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba nagradzanych i wyróżniających się przedsiębiorstw z terenu Gminy (szt.) Liczba utworzonych miejsc pracy (szt.) Liczba osób oceniających Gminę jako atrakcyjną gospodarczo (os.)

Źródło: opracowanie własne

52

Ocena stopnia realizacji zamierzeń zawartych w zapisach Strategii Rozwoju Gminy Skulsk na lata 2014-2020 pozwala na odniesienie się do tego co już zostało zrobione i określenie skuteczności, efektywności i wydajności dotychczasowych działań. Monitoring pozwala także na określenie ogólnego poziomu rozwoju jednostki samorządowej. Brak skuteczności we wdrażaniu zapisów strategii lub przedwczesna realizacja celów jest impulsem do zmiany priorytetów w układzie celów oraz redefiniowania założeń.

9. Komunikowanie

Informacje na temat dokumentu Strategii będą przekazywane w sposób ciągły od początku jej projektowania i obejmą wszystkie jej etapy. Komunikacja społeczna ma na celu zwiększenie

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego udziału społeczności Gminy w działaniach służących rozwojowi Gminy, podwyższenie poziomu zaufania wobec władz Gminy oraz zebranie opinii pomocnych przy podejmowaniu decyzji przez Radę Gminy. Otrzymanie informacji zwrotnej pozwoli na prawidłowe modyfikowanie dokumentu. Partnerami społecznymi w procesie wymiany informacji będą: Mieszkańcy, partnerzy prywatni i organizacje pozarządowe.

Opracowywane, udostępniane i aktualizowane będą takie elementy dokumentu jak: diagnoza, analiza SWOT, schemat celów z zadaniami oraz procesy monitoringu i ewaluacji w formie danych i raportów zamieszczonych na stronie internetowej. Informacje na temat samego dokumentu, jak i procesu wdrażania, będą dostępne również w lokalnej prasie oraz na stronie internetowej www.gmina-skulsk.pl

Komunikowanie Strategii będzie realizowane przez władze Gminy i obejmować będzie przede wszystkim:

- spotkania konsultacyjne z Mieszkańcami,
- organizację warsztatów projektowych,
- organizowanie zebrań wiejskich,
- ankiety badające opinie Mieszkańców o efektach wdrożonych projektów i sposobie ich realizacji oraz zgłaszające nowe potrzeby,
- biuletyny i tablice informacyjne,
- możliwość zabrania głosu w sprawie aktualizacji działań Strategii (dostęp na stronie internetowej do formularza uwag dotyczących Strategii),
- imprezy promocyjne.

Komunikacja społeczna będzie miała również wpływ na kształtowanie wizerunku Gminy i może posłużyć jako narzędzie do promocji Gminy Skulsk. Informacje o zasobach walorach i ofercie inwestycyjnej będą udostępniane na portalach internetowych, w prasie i mediach oraz w zewnętrznych bazach danych gromadzących informacje o ofertach inwestycyjnych w Polsce.

Spis tabel

Tabela 1. Wybrane wskaźniki demograficzne Gminy Skulsk.....	3
Tabela 2. Liczba przestępstw stwierdzonych i ich wykrywalność.....	3
Tabela 3. Statystyki policyjne w latach 2011-2012 w Gminie Skulsk.....	3
Tabela 4. Opieka zdrowotna w Gminie Skulsk.....	3
Tabela 5. Liczba gospodarstw i osób korzystających z ośrodka pomocy społecznej.....	3
Tabela 6. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców.....	3
Tabela 7. Znaczące przedsiębiorstwa w Gminie Skulsk w 2012 roku.....	3
Tabela 8. Struktura działalności według branż.....	3
Tabela 9. Liczba osób bezrobotnych i osób w wieku produkcyjnym.....	3
Tabela 10. Powierzchnia i struktura użytkowania gruntów.....	3
Tabela 11. Liczba i powierzchnia gospodarstw rolnych w Gminie Skulsk.....	3
Tabela 12. Powierzchnia zasiewów upraw.....	3
Tabela 13. Liczba gospodarstw rolnych z wyszczególnieniem prowadzonej hodowli zwierząt.....	3
Tabela 14. Długość i stan dróg gminnych w Gminie Skulsk.....	3
Tabela 15. Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.....	3
Tabela 16. Analiza SWOT dla obszaru społeczeństwo.....	3
Tabela 17. Analiza SWOT dla obszaru gospodarka.....	3
Tabela 18. Analiza SWOT dla obszaru infrastruktura.....	3
Tabela 19. Analiza SWOT dla obszaru środowisko.....	3
Tabela 20. Komplementarność celów w Strategii Rozwoju Gminy Skulsk na lata 2014-2020.....	3
Tabela 21. Spójność celów Gminy Skulsk z zewnętrznymi dokumentami strategicznymi.....	3
Tabela 22. Spójność celów Gminy Skulsk z zewnętrznymi dokumentami strategicznymi.....	3
Tabela 23. Wskaźniki kontekstowe dla monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Skulsk.....	3
Tabela 24. Wskaźniki kontekstowe i ich interpretacja graficzna.....	3
Tabela 25. Zestaw wskaźników systemu monitoringu Strategii Rozwoju Gminy Skulsk na lata 2014-2020.....	3

Spis rysunków

Rysunek 1. Cykl Deminga i cykl strategiczny.....	3
Rysunek 2. Gmina Skulsk w Wielkopolsce i w powiecie konińskim.....	3
Rysunek 3. Procentowy udział podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność gospodarczą wg rejestru REGON w powiecie konińskim oraz w Gminie Skulsk w roku 2012.....	3

NOWOCZESNA
ADMINISTRACJA
SAMORZĄDOWA

DG PMC Sp. z o.o.
Ul. Wierzbicice 44 A, 61-568 Poznań
tel. (61) 839 90 24, fax (61) 839 92 97
email: pmc@dgpmc.pl, www.dgpmc.pl

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

